

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Ιανουαρίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 9

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5011

Κύρωση της Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, της συναφούς προς τη Συμφωνία Τελικής Πράξης και των τροποποιήσεων που υιοθετήθηκαν από τη Σύνοδο των συμβαλλομένων στη Συμφωνία μερών με το Ψήφισμα Α/4.1 της 12ης Νοεμβρίου 2010.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο πρώτο Κύρωση Συμφωνίας

Συμφωνία για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, της συναφούς προς τη Συμφωνία Τελικής Πράξης και των τροποποιήσεων που υιοθετήθηκαν από τη Σύνοδο των συμβαλλομένων στη Συμφωνία μερών με το Ψήφισμα Α/4.1 της 12ης Νοεμβρίου 2010

Άρθρο I Πεδίο εφαρμογής, ορισμοί και ερμηνεία

Άρθρο II Σκοπός και μέτρα διατήρησης

Άρθρο III Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών

Άρθρο IV Γραμματεία της Συμφωνίας

Άρθρο V Συντονιστικές Μονάδες

Άρθρο VI Το Προεδρείο

Άρθρο VII Επιστημονική Επιτροπή

Άρθρο VIII Επικοινωνία και υποβολή εκθέσεων

Άρθρο IX Οικονομικές ρυθμίσεις

Άρθρο X Τροποποίηση της Συμφωνίας

Άρθρο XI Επίπτωση της παρούσας Συμφωνίας στη νομοθεσία και τις διεθνείς Συμβάσεις

Άρθρο XII Επίλυση διαφορών

Άρθρο XIII Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση

Άρθρο XIV Εναρξη ισχύος

Άρθρο XV Επιφυλάξεις

Άρθρο XVI Καταγγελία

Άρθρο XVII Θεματοφύλακας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΗΤΩΔΩΝ ΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΙΣΧΥΕΙ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Τελική Πράξη της Διαπραγματευτικής Συνόδου για την υιοθέτηση της Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού

ΨΗΦΙΣΜΑ Α/4.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ: ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ACCOBAMS

Άρθρο δεύτερο Αρμόδια αρχή

Άρθρο τρίτο Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο τέταρτο Έναρξη ισχύος

Άρθρο πρώτο

Κύρωση Συμφωνίας

Κυρώνονται και έχουν την ισχύ, που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, η Συμφωνία για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού και η συναφής στη Συμφωνία Τελική Πράξη, που υπογράφηκαν στο Μονακό στις 24 Νοεμβρίου 1996, καθώς και οι τροποποιήσεις που υιοθετήθηκαν από τη Σύνοδο των συμβαλλομένων στη Συμφωνία μερών στις 12 Νοεμβρίου 2010 στο Μονακό με το Ψήφισμα Α/4.1, το κείμενο των οποίων, σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, έχει ως εξής:

**AGREEMENT ON THE CONSERVATION OF CETACEANS
OF THE BLACK SEA, MEDITERRANEAN SEA AND
CONTIGUOUS ATLANTIC AREA**

The Parties,

Recalling that the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, 1979, encourages international co-operative action to conserve migratory species;

Recalling further that the third meeting of the Conference of the Parties to the Convention, held in Geneva in September 1991, urged Range States to collaborate with a view to concluding, under the Convention's auspices, a multilateral agreement for the conservation of small cetaceans of the Mediterranean and Black Seas;

Recognizing that cetaceans are an integral part of the marine ecosystem which must be conserved for the benefit of present and future generations, and that their conservation is a common concern;

Recognizing the importance of integrating actions to conserve cetaceans with activities related to the socio-economic development of the Parties concerned by this Agreement, including maritime activities such as fishing and the free circulation of vessels in accordance with international law;

Aware that the conservation status of cetaceans can be adversely affected by factors such as degradation and disturbance of their habitats, pollution, reduction of food resources, use and abandonment of non-selective fishing gear, and by deliberate and incidental catches;

Convinced that the vulnerability of cetaceans to such threats warrants the implementation of specific conservation measures, where they do not already exist, by States or regional economic integration organizations that exercise sovereignty and/or jurisdiction over any part of their range, and by States, flag vessels of which are engaged outside national jurisdictional limits in activities that may affect the conservation of cetaceans;

Stressing the need to promote and facilitate co-operation among States, regional economic integration organizations, intergovernmental organizations and the non governmental sector for the conservation of cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea, the waters which interconnect these seas, and the contiguous Atlantic area;

Convinced that the conclusion of a multilateral agreement and its implementation through co-ordinated, concerted actions will contribute significantly to the conservation of cetaceans and their habitats in the most efficient manner, and will have ancillary benefits for other species;

Acknowledging that, despite past or ongoing scientific research, knowledge of the biology, ecology, and population dynamics of cetaceans is deficient, and that it is necessary to develop co-

operation for research and monitoring of these species in order to fully implement conservation measures;

Acknowledging further that effective implementation of such an agreement will require that assistance be provided, in a spirit of solidarity, to some Range States for research, training, and monitoring of cetaceans and their habitats, as well as for the establishment or improvement of scientific and administrative institutions;

Recognizing the importance of other global and regional instruments of relevance to the conservation of cetaceans, signed by many Parties, such as the International Convention for the Regulation of Whaling, 1946; the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution, 1976, its related protocols and the Action Plan for the Conservation of Cetaceans in the Mediterranean Sea adopted under its auspices in 1991; the Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, 1979; the United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982; the Convention on Biological Diversity, 1992; the Convention for the Protection of the Black Sea against Pollution, 1992; and the Global Plan of Action for the Conservation, Management and Utilization of Marine Mammals of the United Nations Environment Programme, adopted in 1984; as well as initiatives of *inter alia* the General Fisheries Council for Mediterranean, the International Commission for Scientific Exploration of the Mediterranean, and the International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas,

Have agreed as follows:

Article I **Scope, Definitions and Interpretation**

1. a) The geographic scope of this Agreement, hereinafter referred to as the "Agreement area", is constituted by all the maritime waters of the Black Sea and the Mediterranean and their gulfs and seas, and the internal waters connected to or interconnecting these maritime waters, and of the Atlantic area contiguous to the Mediterranean Sea west of the Straits of Gibraltar. For the purpose of this Agreement:
  - the Black Sea is bounded to the southwest by the line joining Capes Kelaga and Dalyan (Turkey);
  - the Mediterranean Sea is bounded to the east by the southern limits of the Straits of the Dardanelles between the lighthouses of Mehmetcik and Kumkale (Turkey) and to the west by the meridian passing through Cape Spartel lighthouse, at the entrance to the Strait of Gibraltar; and
  - the contiguous Atlantic area west of the Strait of Gibraltar is bounded to the east by the meridian passing through Cape Spartel lighthouse and to the west by the line joining the lighthouses of Cape St. Vicente (Portugal) and Casablanca (Morocco).
- b) Nothing in this Agreement nor any act adopted on the basis of this Agreement shall prejudice the rights and obligations, the present and future claims or legal views of any State relating to the law of the sea or to the Montreux Convention of 20 July 1936 (*Convention concernant le régime des détroits*), in particular the nature and the extent of marine areas, the delimitation of marine areas between States with opposite or adjacent coasts, freedom of navigation on the high seas, the right and the modalities of passage through straits used for international navigation and the right of innocent passage in territorial seas, as well as the

nature and extent of the jurisdiction of the coastal State, the flag State and the port State.

- c) No act or activity undertaken on the basis of this Agreement shall constitute grounds for claiming, contending or disputing any claim to national sovereignty or jurisdiction.
- 2. This Agreement applies to all cetaceans that have a range which lies entirely or partly within the Agreement area or that accidentally or occasionally frequent the Agreement area, an indicative list of which is contained in Annex 1 to this Agreement.
- 3. For the purpose of this Agreement:
  - a) "Cetaceans" means animals, including individuals, of those species, subspecies or populations of *Odontoceti* or *Mysticeti*;
  - b) "Convention" means the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, 1979;
  - c) "Secretariat of the Convention" means the body established under Article IX of the Convention;
  - d) "Agreement secretariat" means the body established under Article III, paragraph 7, of this Agreement;
  - e) "Scientific Committee" means the body established under Article III, paragraph 7, of this Agreement;
  - f) "Range" means all areas of water that a cetacean inhabits, stays in temporarily, or crosses at any time on its normal migration route within the Agreement area.
  - g) "Range State" means any State that exercises sovereignty and/or jurisdiction over any part of the range of a cetacean population covered by this Agreement, or a State, flag vessels of which are engaged in activities in the Agreement area which may affect the conservation of cetaceans;
  - h) "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States which has competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by this Agreement;
  - i) "Party" means a Range State or a regional economic integration organization for which this Agreement is in force;
  - j) "Sub-region", depending on the particular context, means either the region comprising the coastal States of Black Sea or the region comprising the coastal States of the Mediterranean Sea and the contiguous Atlantic area; any reference in the Agreement to the States of a particular sub-region shall be taken to mean the States which have any part of their territorial waters within that sub-region, and States, flag vessels of which are engaged in activities which may affect the conservation of cetaceans in that sub-region; and
  - k) "Habitat" means any area in the range of cetaceans where they are temporarily or permanently resident, in particular, feeding areas, calving or breeding grounds, and migration routes.

In addition, the terms defined in Article I, subparagraphs 1 a) to e), and i) of the Convention shall have the same meaning, *mutatis mutandis*, in this Agreement.

4. This Agreement is an agreement within the meaning of Article IV, paragraph 4, of the Convention.
5. The annexes to this Agreement form an integral part thereof, and any reference to the Agreement includes a reference to its annexes.

Article II
Purpose and Conservation Measures

1. Parties shall take co-ordinated measures to achieve and maintain a favourable conservation status for cetaceans. To this end, Parties shall prohibit and take all necessary measures to eliminate, where this is not already done, any deliberate taking of cetaceans and shall co-operate to create and maintain a network of specially protected areas to conserve cetaceans.
2. Any Party may grant an exception to the prohibition set out in the preceding paragraph only in emergency situations as provided for in Annex 2, paragraph 6, or, after having obtained the advice of the Scientific Committee, for the purpose of non-lethal *in situ* research aimed at maintaining a favourable conservation status for cetaceans. The Party concerned shall immediately inform the Bureau and the Scientific Committee, through the Agreement secretariat, of any such exception that has been granted. The Agreement secretariat shall inform all Parties of the exception without delay by the most appropriate means.
3. In addition, Parties shall apply, within the limits of their sovereignty and/or jurisdiction and in accordance with their international obligations, the conservation, research and management measures prescribed in Annex 2 to this Agreement, which shall address the following matters:
  - a) adoption and enforcement of national legislation;
  - b) assessment and management of human-cetacean interactions;
  - c) habitat protection;
  - d) research and monitoring;
  - e) capacity building, collection and dissemination of information, training and education; and
  - f) responses to emergency situations.

Measures concerning fisheries activities shall be applied in all waters under their sovereignty and/or jurisdiction and outside these waters in respect of any vessel under their flag or registered within their territory.

4. In implementing the measures prescribed above, the Parties shall apply the precautionary principle.

Article III
Meeting of the Parties

1. The Meeting of the Parties shall be the decision-making body of this Agreement.
2. The Depositary shall convene, in consultation with the Secretariat of the Convention, a session of the Meeting of the Parties to this Agreement not later than one year after the date of its entry into force. Thereafter, the Agreement secretariat shall convene, in consultation with the Secretariat of the Convention, ordinary sessions of the Meeting of the Parties at intervals of not more than three years, unless the Meeting of the Parties decides otherwise.
3. The Agreement secretariat shall convene an extraordinary session of the Meeting of the Parties on the written request of at least two thirds of the Parties.
4. The United Nations, its Specialized Agencies, the International Atomic Energy Agency, any State not a Party to this Agreement, secretariats of other global and regional conventions or agreements concerned *inter alia* with the conservation of cetaceans, and regional or sub-regional fisheries management organizations with competence for species found temporarily or permanently resident in the Agreement area may be represented by observers in sessions of the Meeting of the Parties. Any other agency or body technically qualified in the conservation of cetaceans may be represented at sessions of the Meeting of the Parties by observers, unless at least one third of the Parties present object. Once admitted to a session of the Meeting of the Parties, an observer shall continue to be entitled to participate in future sessions unless one third of the Parties object at least thirty days before the start of the session.
5. Only Parties have the right to vote. Each Party shall have one vote. Regional economic integration organizations which are Parties to this Agreement shall exercise, in matters within their competence, their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to the Agreement. A regional economic integration organization shall not exercise its right to vote if its member States exercise theirs and vice versa.
6. All decisions of the Meeting of the Parties shall be adopted by consensus except as otherwise provided in Article X of this Agreement. However, if consensus cannot be achieved in respect of matters covered by the annexes to the Agreement, a decision may be adopted by a two thirds majority of the Parties present and voting. In the event of a vote, any Party may, within one hundred and fifty days, notify the Depositary in writing of its intention not to apply the said decision.
7. At its first session, the Meeting of the Parties shall:
  - a) adopt its rules of procedure;
  - b) establish an Agreement secretariat to perform the secretariat functions listed in Article IV of this Agreement;
  - c) designate in each sub-region, within an existing institution, a Co-ordination unit to facilitate implementation of the measures prescribed in Annex 2 to this Agreement;
  - d) elect a Bureau as provided for in Article VI;
  - e) establish a Scientific Committee, as provided for in Article VII; and
  - f) decide on the format and content of Party reports on the implementation of the Agreement, as provided for in Article VIII.

8. At each of its ordinary sessions, the Meeting of the Parties shall:
  - a) review scientific assessments of the conservation status of cetaceans of the Agreement area and the habitats which are important to their survival, as well as the factors which may affect them unfavourably;
  - b) review the progress made and any difficulties encountered in the implementation of this Agreement on the basis of the reports of the Parties and of the Agreement secretariat;
  - c) make recommendations to the Parties as it deems necessary or appropriate and adopt specific actions to improve the effectiveness of this Agreement;
  - d) examine and decide upon any proposals to amend, as may be necessary, this Agreement;
  - e) adopt a budget for the next financial period and decide upon any matters relating to the financial arrangements for this Agreement;
  - f) review the arrangements for the Agreement secretariat, the Co-ordination units and the Scientific Committee;
  - g) adopt a report for communication to the Parties to this Agreement and to the Conference of the Parties of the Convention;
  - h) agree on the provisional time and venue of the next meeting; and
  - i) deal with any other matter relating to implementation of this Agreement.

Article IV Agreement Secretariat

1. Subject to the approval of the Conference of the Parties to the Convention, an Agreement secretariat shall be established within the Secretariat of the Convention. If the Secretariat of the Convention is unable, at any time, to provide this function, the Meeting of the Parties shall make alternative arrangements.
2. The functions of the Agreement secretariat shall be:
  - a) to arrange and service the sessions of the Meeting of the Parties;
  - b) to liaise with and facilitate co-operation between Parties and non-Party Range States, and international and national bodies whose activities are directly or indirectly relevant to the conservation of cetaceans in the Agreement area;
  - c) to assist the Parties in the implementation of this Agreement, ensuring coherence between the sub-regions and with measures adopted pursuant to other international instruments in force;
  - d) to execute decisions addressed to it by the Meeting of the Parties;
  - e) to invite the attention of the Meeting of the Parties to any matter pertaining to this Agreement;
  - f) to provide to each ordinary session of the Meeting of the Parties a report on the work

of the Agreement secretariat, the Co-ordination units, the Bureau, and the Scientific Committee, and on the implementation of the Agreement based on information provided by the Parties and other sources;

- g) to administer the budget for this Agreement;
  - h) to provide information to the general public concerning this Agreement and its objectives; and
  - i) to perform any other function entrusted to it under this Agreement or by the Meeting of the Parties.
3. The Agreement secretariat, in consultation with the Scientific Committee and the Co-ordination units, shall facilitate the preparation of guidelines covering *inter alia*:
- a) the reduction or elimination, as far as possible and for the purposes of this Agreement, of adverse human-cetacean interactions;
  - b) habitat protection and natural resource management methods as they relate to cetaceans;
  - c) emergency measures; and
  - d) rescue methods.

Article V Co-ordination Units

1. The functions of the sub-regional Co-ordination units shall be:
- a) to facilitate implementation in the respective sub-regions of the activities provided for in Annex 2 to this Agreement, in accordance with instructions of the Meeting of the Parties;
  - b) to collect and evaluate information that will further the objectives and implementation of the Agreement and provide for appropriate dissemination of such information; and
  - c) to service meetings of the Scientific Committee and to prepare a report for communication to the Meeting of the Parties through the Agreement secretariat.

The designation of the Co-ordination units and their functions shall be reviewed, as appropriate, at each session of the Meeting of the Parties.

2. Each Co-ordination unit, in consultation with the Scientific Committee and the Agreement secretariat, shall facilitate the preparation of a series of international reviews or publications, to be updated regularly, including:
- a) reports on the status and trends of populations, as well as gaps in scientific knowledge;
  - b) a sub-regional directory of important areas for cetaceans; and
  - c) a sub-regional directory of national authorities, research and rescue centres, scientists and non-governmental organizations concerned with cetaceans.

**Article VI
Bureau**

1. The Meeting of the Parties shall elect a Bureau consisting of the Chairperson and Vice-Chairpersons of the Meeting of the Parties, and shall adopt rules of procedure for the Bureau, as proposed by the Agreement secretariat. The Chairperson of the Scientific Committee shall be invited to participate as an observer in the meetings of the Bureau. Whenever necessary, the Agreement secretariat shall provide secretariat services.
2. The Bureau shall:
  - a) provide general policy guidance and operational and financial direction to the Agreement secretariat and the Co-ordination units concerning the implementation and promotion of the Agreement;
  - b) carry out, between sessions of the Meeting of the Parties, such interim activities on its behalf as may be necessary or assigned to it by the Meeting of the Parties; and
  - c) represent the Parties *vis-à-vis* the Government(s) of the host country (or countries) of the Agreement secretariat and the Meeting of the Parties, the Depositary and other international organizations on matters relating to this Agreement and its secretariat.
3. At the request of its Chairperson, the Bureau shall normally meet once per annum at the invitation of the Agreement secretariat, which shall inform all Parties of the date, venue and agenda of such meetings.
4. The Bureau shall provide a report on its activities for each session of the Meeting of the Parties which will be circulated to all Parties in advance of the session by the Agreement secretariat.

**Article VII
Scientific Committee**

1. A Scientific Committee, comprising persons qualified as experts in cetacean conservation science, shall be established as an advisory body to the Meeting of the Parties. The Meeting of the Parties will entrust the functions of the Scientific Committee to an existing organization in the Agreement area that assures geographically-balanced representation.
2. Meetings of the Scientific Committee shall be convened by the Agreement secretariat at the request of the Meeting of the Parties.
3. The Scientific Committee shall:
  - a) provide advice to the Meeting of the Parties on scientific and technical matters having a bearing on the implementation of the Agreement, and to individual Parties between sessions, as appropriate, through the Co-ordination unit of the sub-region concerned;
  - b) advise on the guidelines as provided for in Article IV, paragraph 3, assess the reviews prepared in accordance with Annex 2 to this Agreement and formulate recommendations to the Meeting of the Parties relating to their development, contents and implementation;

- c) conduct scientific assessments of the conservation status of cetacean populations;
  - d) advise on the development and co-ordination of international research and monitoring programmes, and make recommendations to the Meeting of the Parties concerning further research to be carried out;
  - e) facilitate the exchange of scientific information and of conservation techniques;
  - f) prepare for each session of the Meeting of the Parties a report of its activities which shall be submitted to the Agreement secretariat not less than one hundred and twenty days before the session of the Meeting of the Parties and circulated forthwith by the Agreement secretariat to all Parties;
  - g) render timely advice on the exceptions of which it has been informed pursuant to Article II, paragraph 2; and
  - h) carry out, as may be necessary, other tasks referred to it by the Meeting of the Parties.
4. The Scientific Committee, in consultation with the Bureau and the respective Co-ordination units, may establish working groups as may be necessary to deal with specific tasks. The Meeting of the Parties shall agree a fixed budget allocation for this purpose.

Article VIII Communication and Reporting

Each Party shall:

- a) designate a focal point for this Agreement, and shall communicate without delay the focal point's name, address and telecommunication numbers to the Agreement secretariat, for prompt circulation to the other Parties and to the Co-ordination units; and
- b) prepare for each ordinary session of the Meeting of the Parties, beginning with the second session, a report on its implementation of the Agreement with particular reference to the conservation measures and scientific research and monitoring it has undertaken. The format of such reports shall be determined by the first session of the Meeting of the Parties and reviewed as may be necessary at any subsequent session. Each report shall be submitted to the Agreement secretariat not less than one hundred and twenty days before the opening of the session of the Meeting of the Parties for which it has been prepared, and copies shall be circulated forthwith to the other Parties by the Agreement secretariat.

Article IX Financial Arrangements

1. The scale of contributions to the budget of this Agreement shall be determined by the Meeting of the Parties at its first session. No regional economic integration organization shall be required to contribute more than 2.5 per cent of the administrative costs.
2. Decisions relating to the budget and any changes to the scale of contributions that may be found necessary shall be adopted by the Meeting of the Parties by consensus.

3. The Meeting of the Parties may establish a supplementary conservation fund from voluntary contributions of Parties or from any other source in order to increase the funds available for monitoring, research, training and projects relating to the conservation of cetaceans.
4. Parties are also encouraged to provide technical and financial support on a bilateral or multilateral basis to assist Range States which are developing countries or countries with economies in transition to implement the provisions of this Agreement.
5. The Agreement secretariat shall undertake periodically a review of potential mechanisms for providing additional resources, including funds and technical assistance, for the implementation of this Agreement, and shall report its findings to the Meeting of the Parties.

Article X
Amendment of the Agreement

1. This Agreement may be amended at any ordinary or extraordinary session of the Meeting of the Parties.
2. Proposals for amendments to the Agreement may be made by any Party. The text of any proposed amendment and the reasons for it shall be communicated to the Agreement secretariat not less than one hundred and fifty days before the opening of the session. The Agreement secretariat shall transmit copies forthwith to the Parties. Any comments on the text by the Parties shall be communicated to the Agreement secretariat not less than sixty days before the opening of the session. The Secretariat shall communicate to the Parties, as soon as possible after the last day for submission of comments, all comments submitted by that day.
3. Any additional annex or any amendment to the Agreement other than an amendment to its annexes shall be adopted by a two thirds majority of the Parties present and voting and shall enter into force for those Parties which have accepted it on the thirtieth day after the date on which two thirds of the Parties to the Agreement at the date of the adoption of the additional annex or amendment have deposited their instruments of acceptance with the Depositary. For any Party that deposits an instrument of acceptance after the date on which two thirds of the Parties have deposited their instruments of acceptance, the additional annex or amendment shall enter into force on the thirtieth day after the date on which it deposits its instrument of acceptance.
4. Any amendment to an annex to the Agreement shall be adopted by a two thirds majority of the Parties present and voting and shall enter into force for all Parties on the one hundred and fiftieth day after the date of its adoption by the Meeting of the Parties, except for Parties that have entered a reservation in accordance with paragraph 5 of this Article.
5. During the period of one hundred and fifty days provided for in paragraph 4 of this Article, any Party may by written notification to the Depositary enter a reservation with respect to an amendment to an annex to the Agreement. Such reservation may be withdrawn by written notification to the Depositary, and thereupon the amendment shall enter into force for that Party on the thirtieth day after the date of withdrawal of the reservation.

Article XI
Effect of this Agreement on Legislation and International Conventions

1. The provisions of this Agreement shall not affect the right of any Party to maintain or adopt more stringent measures for the conservation of cetaceans and their habitats, nor the rights or obligations of any Party deriving from any existing treaty, convention or agreement to which it is a party, except where the exercise of those rights and obligations would threaten the conservation of cetaceans.
2. Parties shall implement this Agreement consistently with their rights and obligations arising under the law of the sea.

Article XII
Settlement of Disputes

1. Any dispute which may arise between two or more Parties with respect to the interpretation or application of the provisions of this Agreement shall be subject to negotiation between the Parties involved in the dispute, or to mediation or conciliation by a third party if this is acceptable to the Parties concerned.
2. If the dispute cannot be resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, the Parties may by mutual consent submit the dispute to arbitration or judicial settlement. The Parties submitting the dispute shall be bound by the arbitral or judicial decision.

Article XIII
Signature, Ratification, Acceptance, Approval or Accession

1. This Agreement shall be open for signature by any Range State, whether or not areas under its jurisdiction lie within the Agreement area, or regional economic integration organization, at least one member of which is a Range State, either by:
  - a) signature without reservation in respect of ratification, acceptance or approval; or
  - b) signature with reservation in respect of ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.
2. This Agreement shall remain open for signature at Monaco until the date of its entry into force.
3. This Agreement shall be open for accession by any Range State or regional economic integration organization mentioned in paragraph 1, above, on and after the date of entry into force of the Agreement.
4. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article XIV
Entry into Force

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the third month following the date on which at least seven coastal States of the Agreement area or regional economic integration organizations, comprising at least two from the sub-region of the Black Sea and at least five from the sub-region of the Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area, have signed without reservation in respect of ratification, acceptance or approval, or have deposited their instruments of ratification, acceptance or approval in accordance with Article XIII of this Agreement.
2. For any Range State or regional economic integration organization which has:
  - a) signed without reservation in respect of ratification, acceptance, or approval;
  - b) ratified, accepted, or approved; or
  - c) acceded to

this Agreement after the date on which the number of Range States and regional economic integration organizations necessary to enable entry into force have signed it without reservation or have ratified, accepted or approved it, this Agreement shall enter into force on the first day of the third month following the signature without reservation, or deposit, by that State or organization, of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article XV
Reservations

The provisions of this Agreement shall not be subject to general reservations. However, a specific reservation may be entered by any State in respect of a specifically delimited part of its internal waters, on signature without reservation in respect of ratification, acceptance or approval or, as the case may be, on the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession. Such a reservation may be withdrawn at any time by the State which had entered it by notification in writing to the Depositary; the State concerned shall not be bound by the application of the Agreement to the waters which are the object of the reservation until thirty days after the date on which the reservation has been withdrawn.

Article XVI
Denunciation

Any Party may denounce this Agreement at any time by written notification to the Depositary. The denunciation shall take effect twelve months after the date on which the Depositary has received the notification.

Article XVII
Depository

1. The original of this Agreement, in the Arabic, English, French, Russian and Spanish languages, each version being equally authentic, shall be deposited with the Government of the Principality of Monaco, which shall be the Depositary. The Depositary shall transmit certified copies of the Agreement to all States and regional economic integration organizations referred to in Article XIII, paragraph 1, of this Agreement, and to the Agreement secretariat after it has been established.
2. As soon as this Agreement enters into force, a certified copy thereof shall be transmitted by the Depositary to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.
3. The Depositary shall inform all States and regional economic integration organizations that have signed or acceded to the Agreement, and the Agreement secretariat, of:
  - a) any signature;
  - b) any deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
  - c) the date of entry into force of this Agreement and of any additional annex as well as of any amendment to the Agreement or to its annexes;
  - d) any reservation with respect to an additional annex or an amendment to an annex;
  - e) any notification of withdrawal of a reservation; and
  - f) any notification of denunciation of this Agreement.

The Depositary shall transmit to all States and regional economic integration organizations that have signed or acceded to this Agreement, and to the Agreement secretariat, the text of any reservation, any additional annex and any amendment to the Agreement or to its annexes.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement. Done at Monaco on the twenty-fourth day of November 1996.

ANNEX 1

**INDICATIVE LIST OF CETACEANS OF THE BLACK SEA
TO WHICH THIS AGREEMENT APPLIES****PHOCOENIDAE**

Phocoena phocoena Harbour porpoise

DELPHINIDAE

Tursiops truncatus Bottlenose dolphin
Delphinus delphis Common dolphin

**INDICATIVE LIST OF CETACEANS OF THE MEDITERRANEAN SEA AND THE CONTIGUOUS
ATLANTIC AREA TO WHICH THIS AGREEMENT APPLIES****PHOCOENIDAE**

Phocoena phocoena Harbour porpoise

DELPHINIDAE

Steno bredanensis Rough-toothed dolphin
Grampus griseus Risso's dolphin
Tursiops truncatus Bottlenose dolphin
Stenella coeruleoalba Striped dolphin
Delphinus delphis Short-beaked common dolphin
Pseudorca crassidens False killer whale
Orcinus orca Killer whale
Globicephala melas Long-finned pilot whale

ZIPHIIDAE

Mesoplodon densirostris Blainville's beaked whale
Ziphius cavirostris Cuvier's beaked whale

PHYSETERIDAE

Physeter macrocephalus Sperm whale

KOGIIDAE

Kogia simus Dwarf sperm whale

BALAEINIDAE

Eubalaena glacialis Northern right whale

BALAEONOPTERIDAE

Balaenoptera acutorostrata Minke whale
Balaenoptera borealis Sei whale
Balaenoptera physalus Fin whale
Megaptera novaeangliae Humpback whale

The present Agreement shall also apply to any other cetaceans not already listed in this annex, but which may frequent the Agreement area accidentally or occasionally.

**ANNEX 2
CONSERVATION PLAN**

The Parties shall undertake, to the maximum extent of their economic, technical, and scientific capacities, the following measures for the conservation of cetaceans, giving priority to conserving those species or populations identified by the Scientific Committee as having the least favourable conservation status, and to undertaking research in areas or for species for which there is a paucity of data.

1. Adoption and enforcement of national legislation

Parties to this Agreement shall adopt the necessary legislative, regulatory or administrative measures to give full protection to cetaceans in waters under their sovereignty and/or jurisdiction and outside these waters in respect of any vessel under their flag or registered within their territory engaged in activities which may affect the conservation of cetaceans. To this end, Parties shall:

- a) work out and implement measures to minimize the fishing negative effects on the conservation of cetacean. Most particularly, no vessels will be authorized to keep on board or to use any drift nets;
- b) introduce or amend regulations with a view to preventing fishing gear from being discarded or left adrift at sea, and to require the immediate release of cetaceans caught incidentally in fishing gear in conditions that assure their survival;
- c) require impact assessments to be carried out in order to provide a basis for either allowing or prohibiting the continuation or the future development of activities that may affect cetaceans or their habitat in the Agreement area, including fisheries, offshore exploration and exploitation, nautical sports, tourism and cetacean-watching, as well as establishing the conditions under which such activities may be conducted;
- d) regulate the discharge at sea of, and adopt within the framework of other appropriate legal instruments stricter standards for, pollutants believed to have adverse effects on cetaceans; and
- e) endeavour to strengthen or create national institutions with a view to furthering implementation of the Agreement.

2. Assessment and management of human-cetacean interactions

Parties shall, in co-operation with relevant international organizations, collect and analyse data on direct and indirect interactions between humans and cetaceans in relation to *inter alia* fishing, industrial and touristic activities, and land-based and maritime pollution. When necessary, Parties shall take appropriate remedial measures and shall develop guidelines and/or codes of conduct to regulate or manage such activities.

3. **Habitat protection**

Parties shall endeavour to establish and manage specially protected areas for cetaceans corresponding to the areas which serve as habitats of cetaceans and/or which provide important food resources for them. Such specially protected areas should be established within the framework of the Regional Seas Conventions (OSPAR, Barcelona and Bucharest Conventions), or within the framework of other appropriate instruments.

4. **Research and monitoring**

Parties shall undertake co-coordinated, concerted research on cetaceans and facilitate the development of new techniques to enhance their conservation. Parties shall, in particular:

- a) monitor the status and trends of species covered by this Agreement, especially those in poorly known areas, or species for which little data are available, in order to facilitate the elaboration of conservation measures;
- b) co-operate to determine the migration routes and the breeding and feeding areas of the species covered by the Agreement in order to define areas where human activities may need to be regulated as a consequence;
- c) evaluate the feeding requirements of the species covered by the Agreement and adapt fishing regulations and techniques accordingly;
- d) develop systematic research programmes on dead, stranded, wounded or sick animals to determine the main interactions with human activities and to identify present and potential threats; and
- e) facilitate the development of passive acoustic techniques to monitor cetacean populations.

5. **Capacity building, collection and dissemination of information, training and education**

Taking into account the differing needs and the developmental stages of the Range States, Parties shall give priority to capacity building in order to develop the necessary expertise for the implementation of the Agreement. Parties shall co-operate to develop common tools for the collection and dissemination of information about cetaceans and to organize training courses and education programmes. Such actions shall be conducted in concert at the sub-regional and Agreement level, supported by the Agreement secretariat, the Co-ordination units and the Scientific Committee and carried out in collaboration with competent international institutions or organizations. The results shall be made available to all Parties. In particular, Parties shall co-operate to:

- a) develop the systems for collecting data on observations, incidental catches, strandings, epizootics and other phenomena related to cetaceans;
- b) prepare lists of national authorities, research and rescue centres, scientists and non-governmental organizations concerned with cetaceans;
- c) prepare a directory of existing protected or managed areas which could benefit the conservation of cetaceans and of marine areas of potential importance for the conservation of cetaceans;

- d) prepare a directory of national and international legislation concerning cetaceans;
- e) establish, as appropriate, a sub-regional or regional data bank for the storage of information collected under paragraphs a) to d) above;
- f) prepare a sub-regional or regional information bulletin on cetacean conservation activities or contribute to an existing publication serving the same purpose;
- g) prepare information, awareness and identification guides for distribution to users of the sea;
- h) prepare, on the basis of regional knowledge, a synthesis of veterinary recommendations for the rescue of cetaceans; and
- i) develop and implement training programmes on conservation techniques, in particular, on observation, release, transport and first aid techniques, and responses to emergency situations.

6. Responses to emergency situations

Parties shall, in co-operation with each other, and whenever possible and necessary, develop and implement emergency measures for cetaceans covered by this Agreement when exceptionally unfavourable or endangering conditions occur. In particular, Parties shall:

- a) prepare, in collaboration with competent bodies, emergency plans to be implemented in case of threats to cetaceans in the Agreement area, such as major pollution events, important strandings or epizootics; and
- b) evaluate capacities necessary for rescue operations for wounded or sick cetaceans; and
- c) prepare a code of conduct governing the function of centres or laboratories involved in this work.

In the event of an emergency situation requiring the adoption of immediate measures to avoid deterioration of the conservation status of one or more cetacean populations, a Party may request the relevant Co-ordination unit to advise the other Parties concerned, with a view to establishing a mechanism to give rapid protection to the population identified as being subject to a particularly adverse threat.

**Final Act
of the Negotiation Meeting
to adopt the
Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea,
Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area**

An intergovernmental meeting was held in Monaco from 19 to 24 November 1996 for the purpose of negotiating and adopting an Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area, an agreement pursuant to Article IV, paragraph 4, of the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals.

The Meeting was convened by the UNEP/CMS Secretariat, in its capacity as the Secretariat of the Convention, in collaboration with the Government of the Principality of Monaco and the Government of France. The following 17 Range States and one regional economic integration organization were represented:

Albania, Croatia, Cyprus, European Community, France, Georgia, Greece, Israel, Italy, Monaco, Morocco, Portugal, Romania, Spain, Syrian Arab Republic, Tunisia, Turkey, and Ukraine.

The following Range States attended the Meeting as observers:

Bulgaria, Egypt, Libyan Arab Jamahiriya, and Malta.

Representatives of the following intergovernmental and non-governmental organizations also attended the Meeting as observers:

Black Sea Environmental Program, International Commission for the Scientific Exploration of the Mediterranean Sea, International Convention for the Regulation of Whaling (International Whaling Commission), Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Bern Convention), Regional Activity Center for Specially Protected Areas (RAC/SPA);

Acquario Di Genova, Euronatur, Europe Conservation France, Europe Conservation Italia, Gesellschaft zur Rettung der Delphine, International Marine Reserve in the Western Mediterranean (RIMMO), MEDMARAVIS, Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (RSPCA), S.O.S. Grand Bleu, Tethys Research Institute, Whale and Dolphin Conservation Society, World Wide Fund for Nature (WWF).

The Meeting elected Mr. Patrick van Klaveren (Monaco) as Chairman, and Dr. Victor Karamushka (Ukraine) and Mr. Mohamed Adel Bentati (Tunisia) as Vice-Chairmen. The Secretary-General of the Meeting was Mr. Douglas Hykle (UNEP/CMS Secretariat).

The Meeting established a Credentials Committee with the following membership:

Mme Marie-Christine van Klaveren (Chairperson, Monaco)

H. E. Dr. Emmanuel Gounaris (Greece)
Pr. Tullio Scovazzi (Italy)
Mr Pamfil-Grigore Roman (Romania)

The Meeting adopted by consensus the Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area in the Arabic, English, French and Russian languages, appended as the annex to this Final Act. The Meeting accepted with appreciation the offer of the Government of the Principality of Monaco to act as Depositary for the Agreement. The Secretariat of the Convention on Migratory Species and the Government of the Principality of Monaco undertook jointly to examine the possibilities of assuring the functions of an interim secretariat pending entry into force of the Agreement and the establishment of a permanent secretariat, in accordance with Article III, paragraph 7, of the Agreement.

The Meeting took note of the provisions of Resolution 4.4, adopted by the fourth meeting of the Conference of the Parties to CMS (Nairobi, 1994) which, *inter alia*, resolves that Parties to certain Agreements concluded under the Convention should be invited to consolidate secretariat functions in a unit co-located with the Secretariat of the Convention, and that secretariats for individual Agreements should be financed entirely by their Parties.

The Meeting examined favorably the proposal of the International Commission for the Scientific Exploration of the Mediterranean Sea to offer its expert group on marine mammals to perform the functions of the Scientific Committee provided for under Article VII of the Agreement and requested the interim secretariat to take the necessary steps to elaborate this offer, subject to formal adoption by the Meeting of the Parties at its first session.

The Meeting recommended that the interim secretariat approach relevant intergovernmental organizations in Black Sea and Mediterranean Sea with a view to facilitating identification of the sub-regional Co-ordination Units envisaged under Article V of the Agreement.

The Meeting expressed a vote of thanks to the Government of the Principality of Monaco for having hosted the negotiation session, and to the Government of France, which provided additional financial support.

Done at Monaco on the twenty-fourth day of November in the year One Thousand Nine Hundred and Ninety-six in a single copy in the Arabic, English, French, and Russian languages, each version being equally authoritative.

IN WITNESS WHEREOF the following Representatives have signed this Final Act.

RESOLUTION A/4.1**AMENDMENTS:
EXTENSION OF THE ACCOBAMS GEOGRAPHICAL SCOPE**

The Meeting of the Parties to the Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area:

Noting that cetacean populations present in the North of Portugal, Galician and Cantabric Seas are connected, as shown by the most recent scientific studies,

Noting that the European Directive 2008/56/EC, establishing a framework for Community action in the field of marine environmental policy (Marine Strategy Framework Directive), and the OSPAR Convention for the protection of the marine environment of the North-East Atlantic, create the sub-region "Bay of Biscay and the Iberian Coast" in order to implement their obligations,

Noting that the scopes of the ACCOBAMS Agreement and of the Agreement on the Conservation of Small Cetaceans of the Baltic, North East Atlantic, Irish and North Seas (ASCOBANS) are slightly different, with the former including all cetacean species, and the latter focusing only on small cetaceans,

Recognizing that the implementation of the above mentioned international Instruments together with the ACCOBAMS Agreement, would be coherent,

Affirming their willingness to strengthen their collaboration with the ASCOBANS Parties and Secretariat in order to establish synergies in matters and activities of common interests,

Recognizing that the implementation of conservation and management measures for all cetacean populations along marine waters covered by the sovereignty or jurisdiction of both Portugal and Spain would benefit from the inclusion of all species and populations within one single Agreement,

1. *Replaces* the name of the Agreement with: "Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and neighbouring Atlantic Area";
2. *Replaces* the Article I, paragraph 1.a) with:
"1. a) The geographic scope of this Agreement, hereinafter referred to as the "Agreement area", is constituted by all the maritime waters of the Black Sea and the Mediterranean and their gulfs and seas, and the internal waters connected to or interconnecting these maritime waters, and of the neighbouring Atlantic Area west of the Straits of Gibraltar. For the purpose of this Agreement:
  - the Black Sea is bounded to the southwest by the line joining Capes Kelaga and Dalyan (Turkey);
  - the Mediterranean Sea is bounded to the east by the southern limits of the Straits of the Dardanelles between the lighthouses of Mehmetcik and Kumkale (Turkey) and to the west by the meridian passing through Cape Spartel lighthouse, at the entrance to the Strait of Gibraltar; and
  - the neighbouring Atlantic Area west of the Strait of Gibraltar is bounded to the east by the meridian passing through Cape Spartel lighthouse (Morocco); to the west by the line joining the lighthouses of Casablanca (Morocco) and Cape St. Vicente (Portugal) until this line reaches the parallel of latitude 36° N, then by the parallel of latitude 36° N until it reaches the external limit of marine waters covered by the sovereignty or jurisdiction of Portugal, then by the external limit of marine waters covered by the sovereignty or jurisdiction of Portugal and Spain until the land border between Spain and France.
3. *Replaces* the Article I, paragraph 3.j) with:

““Subregion”, depending on the particular context, means either the region comprising the coastal States of Black Sea or the region comprising the coastal States of the Mediterranean Sea and neighboring Atlantic Area; any reference in the Agreement to the States of a particular subregion shall be taken to mean the States which have any part of their territorial waters within that subregion, and States, flag vessels of which are engaged in activities which may affect the conservation of cetaceans in that subregion;”

4. *Replaces* the Article XIV (entry into force), paragraph 1, with:
“This Agreement shall enter into force on the first day of the third month following the date on which at least seven coastal States of the Agreement area or regional economic integration organizations, comprising at least two from the subregion of the Black Sea and at least five from the subregion of the Mediterranean Sea and neighboring Atlantic Area, have signed without reservation in respect of ratification, acceptance or approval, or have deposited their instruments of ratification, acceptance or approval in accordance with Article XIII of this Agreement”;
5. *Replaces* the headline of the second part of the Annex 1 with:
“Indicative List of cetaceans of the Mediterranean Sea and neighboring Atlantic Area to which this Agreement applies”;
6. *Replaces* the paragraph 3 of the Annex 2 (Conservation Plan) with:
“3. Habitat protection.
Parties shall endeavor to establish and manage specially protected areas for cetaceans corresponding to the areas which serve as habitats of cetaceans and/or which provide important food resources for them. Such specially protected areas should be established within the framework of the Regional Seas Conventions (OSPAR, Barcelona and Bucharest Conventions), or within the framework of other appropriate instruments”.

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΗΤΩΔΩΝ ΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ, ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ**

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη,

Υπενθυμίζοντας ότι η Συνθήκη για την προστασία των αποδημητικών ειδών που ανήκουν στην άγρια πανίδα, του 1979, ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργατική δράση για την προστασία των μεταναστευτικών ειδών.

Υπενθυμίζοντας, περαιτέρω, ότι η τρίτη σύνοδος της Διάσκεψης των Συμβαλλόμενων Μερών της Συνθήκης, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη τον Σεπτέμβριο του 1991, κάλεσε τα Κράτη της Ζώνης Εξάπλωσης να συνεργαστούν με σκοπό τη σύναψη, υπό την αιγίδα της Συνθήκης, μιας πολυμερούς συμφωνίας για τη διατήρηση των μικρών κητωδών της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου.

Αναγνωρίζοντας ότι τα κητώδη αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του θαλάσσιου οικοσυστήματος, το οποίο πρέπει να διατηρηθεί προς όφελος των σημερινών και των μελλοντικών γενεών, και ότι η διατήρησή τους αποτελεί κοινή ανησυχία.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της ολοκλήρωσης δράσεων για τη διατήρηση των κητωδών, με δραστηριότητες που θα σχετίζονται με την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των Συμβαλλόμενων Μερών που αφορά η παρούσα Συμφωνία, συμπεριλαμβανόμενων και των θαλάσσιων δραστηριοτήτων, όπως η αλιεία και η ελεύθερη κυκλοφορία σκαφών σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Γνωρίζοντας ότι το καθεστώς διατήρησης των κητωδών μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από παράγοντες, όπως η υποβάθμιση και η διατάραξη των οικοτόπων τους, η ρύπανση, η μείωση των επισιτιστικών πόρων, η χρήση και η εγκατάλειψη μη επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων, καθώς και από εσκεμμένες και τυχαίες συλλήψεις.

Όντας πεπεισμένα ότι η ευαισθησία των κητωδών σε αυτές τις απειλές επιτάσσει την εφαρμογή ειδικών μέτρων διατήρησης, στις περιπτώσεις που αυτά δεν υφίστανται ήδη, από Κράτη ή οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που ασκούν εθνική κυριαρχία και/ή δικαιοδοσία σε οποιοδήποτε μέρος της Ζώνης Εξάπλωσης, και από Κράτη, τα σκάφη σημαίας των οποίων εμπλέκονται, εκτός των ορίων εθνικής δικαιοδοσίας, σε δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν τη διατήρηση των κητωδών.

Τονίζοντας την ανάγκη προώθησης και διευκόλυνσης της συνεργασίας μεταξύ Κρατών, οργανισμών περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, διακυβερνητικών οργανισμών και του μη κρατικού τομέα, για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου, των υδάτων που διασυνδέουν αυτές τις θάλασσες και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού.

Όντας πεπεισμένα ότι η σύναψη μιας πολυμερούς συμφωνίας και η εφαρμογή της, μέσω συντονισμένων, κοινών, δράσεων, θα συμβάλλουν σημαντικά στη διατήρηση των κητωδών και των οικοτόπων τους, κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, και θα αποφέρει οφέλη και για άλλα είδη.

Αναγνωρίζοντας ότι, παρά την υφιστάμενη ή την εξελίξει επιστημονική έρευνα, η γνώση της βιολογίας, της οικολογίας και της δυναμικής των πληθυσμών των κητωδών είναι ελλιπής, καθώς και ότι είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί η συνεργασία για την έρευνα και την παρακολούθηση αυτών των ειδών, προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως τα μέτρα διατήρησης.

Αναγνωρίζοντας, επιπλέον, ότι η αποτελεσματική εφαρμογή μιας τέτοιας συμφωνίας θα απαιτήσει την παροχή συνδρομής, σε πνεύμα αλληλεγγύης, προς μερικά Κράτη της Ζώνης Εξάπλωσης, για την έρευνα, την εκπαίδευση και την παρακολούθηση των κητωδών και των οικοτόπων τους, καθώς και για τη δημιουργία ή τη βελτίωση επιστημονικών και διοικητικών θεσμών.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία άλλων παγκόσμιων και περιφερειακών επίσημων πράξεων σχετικών με τη διατήρηση των κητωδών, οι οποίες έχουν υπογραφεί από πολλά Συμβαλλόμενα Μέρη, όπως η Διεθνής Σύμβαση για τη ρύθμιση της φαλαινοθηρίας, του έτους 1946, η Σύμβαση για την προστασία της Μεσογείου από τη ρύπανση, του έτους 1976, τα συναφή της Πρωτόκολλα και το Σχέδιο Δράσης για τη διατήρηση των κητωδών της Μεσογείου που υιοθετήθηκαν υπό την αιγίδα της το έτος 1991, η Σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης, του έτους 1979, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, του έτους 1982, η Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα, του έτους 1992, η Σύμβαση για την προστασία του Εύξεινου Πόντου από τη ρύπανση, του έτους 1992 και το Παγκόσμιο Σχέδιο Δράσης για τη διατήρηση, τη διαχείριση και την αξιοποίηση των θαλάσσιων θηλαστικών του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον, που υιοθετήθηκε το έτος 1984, καθώς και οι πρωτοβουλίες, μεταξύ άλλων, του Γενικού Συμβουλίου Αλιείας για τη Μεσόγειο, της Διεθνούς Επιτροπής για την Επιστημονική Διερεύνηση της Μεσογείου, και της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση των Θυννοειδών του Ατλαντικού.

Συμφώνησαν στα εξής:

Άρθρο I
Πεδίο εφαρμογής, ορισμοί και ερμηνεία

1.α) Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας, εφεξής αναφερόμενο ως η «περιοχή εφαρμογής της Συμφωνίας», αποτελείται από όλα τα θαλάσσια ύδατα του Εύξεινου Πόντου και της Μεσογείου και τους κόλπους και τις θάλασσές τους, και τα εσωτερικά ύδατα που συνδέονται ή διασυνδέουν αυτά τα θαλάσσια ύδατα, και της περιοχής του Ατλαντικού που γειτνιάζει με τη Μεσόγειο Θάλασσα δυτικά των Στενών του Γιβραλτάρ. Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας:

- ο Εύξεινος Πόντος οριοθετείται προς τα νοτιοδυτικά από τη γραμμή που ενώνει τα ακρωτήρια Kelaga και Dalyan (Τουρκία),
- η Μεσόγειος Θάλασσα οριοθετείται ανατολικά από τα νότια όρια των Στενών των Δαρδανελίων, μεταξύ των φάρων του Mehmetcik και του Kumkale (Τουρκία) και δυτικά από τον μεσημβρινό που διέρχεται μέσω του φάρου του ακρωτηρίου Spartel, στην είσοδο των Στενών του Γιβραλτάρ, και
- η παρακείμενη περιοχή του Ατλαντικού δυτικά των Στενών του Γιβραλτάρ οριοθετείται ανατολικά από τον μεσημβρινό που διέρχεται μέσω του φάρου του ακρωτηρίου Spartel και δυτικά από τη γραμμή που συνδέει τους φάρους του ακρωτηρίου του Αγίου Βικεντίου (Πορτογαλία) και της Καζαμπλάνκα (Μαρόκο).

β) Καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας και καμία πράξη που υιοθετείται βάσει της παρούσας Συμφωνίας δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, τις παρούσες και μελλοντικές απαιτήσεις ή νομικές θέσεις οποιουδήποτε Κράτους, σχετικά με το δίκαιο της θάλασσας ή με τη Σύμβαση του Μοντρέ της 20ης Ιουλίου 1936 (Σύμβαση σχετικά με το

καθεστώς των στενών), και ιδίως τη φύση και την έκταση των θαλάσσιων περιοχών, την οριοθέτηση των θαλάσσιων περιοχών μεταξύ Κρατών με αντικείμενες ή παρακείμενες ακτές, την ελευθερία της ναυσιπλοΐας στην ανοικτή θάλασσα, το δικαίωμα και τους τρόπους διέλευσης μέσω στενών που χρησιμοποιούνται για διεθνή ναυσιπλοΐα και το δικαίωμα αβλαβούς διέλευσης από χωρικά ύδατα, καθώς και τη φύση και την έκταση της δικαιοδοσίας του παράκτιου Κράτους, του Κράτους σημαίας και του Κράτους λιμένα.

γ) Καμία πράξη ή δραστηρότητα που αναλαμβάνεται βάσει της παρούσας Συμφωνίας δεν αποτελεί λόγο για τη διεκδίκηση, την υποστήριξη ή την αμφισβήτηση οποιασδήποτε αξιώσης για εθνική κυριαρχία ή δικαιοδοσία.

2. Η παρούσα Συμφωνία ισχύει για όλα τα κητώδη με Ζώνη Εξάπλωσης που βρίσκεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει εντός της περιοχής εφαρμογής της Συμφωνίας ή που τυχαία ή περιστασιακά συχνάζουν στην περιοχή εφαρμογής της Συμφωνίας, ενδεικτικός κατάλογος των οποίων περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I της παρούσας Συμφωνίας.

3. Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας:

α) ο όρος «Κητώδη» σημαίνει τα ζώα, συμπεριλαμβανόμενων και των ατόμων, εκείνων των ειδών, υποειδών ή πληθυσμών των *Odontoceti* ή *Mysticeti*,

β) ο όρος «Σύμβαση» σημαίνει τη Σύμβαση για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών που ανήκουν στην άγρια πανίδα, του έτους 1979,

γ) ο όρος «Γραμματεία της Σύμβασης» σημαίνει το όργανο που έχει συσταθεί σύμφωνα με το Άρθρο IX της Σύμβασης,

δ) ο όρος «Γραμματεία της Συμφωνίας» σημαίνει το όργανο που έχει συσταθεί βάσει του Άρθρου III, παράγραφος 7, της παρούσας Συμφωνίας,

ε) ο όρος «Επιστημονική Επιτροπή» σημαίνει το όργανο που έχει συσταθεί βάσει του Άρθρου III παράγραφος 7, της παρούσας Σύμβασης,

στ) ο όρος «Ζώνη Εξάπλωσης» σημαίνει όλες τις υδάτινες περιοχές στις οποίες ένα κητώδες κατοικεί, διαμένει προσωρινά ή διασχίζει, ανά πάσα στιγμή, κατά τη συνήθη αποδημητική του πορεία, εντός της περιοχής ισχύος της Συμφωνίας,

ζ) ο όρος «Κράτος της Ζώνης Εξάπλωσης» σημαίνει οποιοδήποτε Κράτος ασκεί την εθνική κυριαρχία και/ή τη δικαιοδοσία του, σε οποιοδήποτε μέρος της Ζώνης Εξάπλωσης ενός πληθυσμού κητωδών που καλύπτεται από την παρούσα Σύμβαση, ή ένα Κράτος, τα πλοία σημαίας του οποίου εμπλέκονται σε δραστηρότητες, στην περιοχή ισχύος της Συμφωνίας, που ενδέχεται να επηρεάσουν την προστασία των κητωδών,

η) ο όρος «περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ολοκλήρωσης» σημαίνει έναν οργανισμό που αποτελείται από κυρίαρχα Κράτη και έχει αρμοδιότητα σε σχέση με τη διαπραγμάτευση, τη σύναψη και την εφαρμογή διεθνών συμφωνιών σε θέματα που καλύπτονται από την παρούσα Συμφωνία,

Θ) ο όρος «Συμβαλλόμενο Μέρος» σημαίνει ένα Κράτος της Ζώνης Εξάπλωσης ή έναν οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης για τον οποίο ισχύει η παρούσα Συμφωνία,

ι) ο όρος «Υποπεριφέρεια», ανάλογα με τα συγκεκριμένα συμφραζόμενα, σημαίνει είτε την περιοχή που περιλαμβάνει τα παράκτια Κράτη του Εύξεινου Πόντου είτε την περιοχή που περιλαμβάνει τα παράκτια Κράτη της Μεσογείου Θάλασσας και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού. Οποιαδήποτε αναφορά στη Σύμβαση σε Κράτη μιας ειδικότερης Υποπεριφέρειας πρέπει να θεωρείται ότι σημαίνει τα Κράτη τα οποία έχουν οποιοδήποτε μέρος των χωρικών τους υδάτων εντός της Υποπεριφέρειας, καθώς και τα Κράτη, τα σκάφη

σημαίας των οποίων εμπλέκονται σε δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν την προστασία των κητωδών στην εν λόγῳ Υποπεριφέρεια, και

ια) ο όρος «οικότοπος» σημαίνει κάθε περιοχή στη Ζώνη Εξάπλωσης των κητωδών, όπου αυτά κατοικούν, προσωρινά ή μόνιμα, και ιδίως τις περιοχές επισίτισης, τοκετού ή αναπαραγωγής, και τις μεταναστευτικές οδούς.

Επιπλέον, οι όροι που ορίζονται στο Άρθρο I, υποπαράγραφοι 1 α) έως ε) και θ) της Συνθήκης, έχουν την ίδια έννοια, τηρουμένων των αναλογιών, στην παρούσα Συμφωνία.

4. Η παρούσα Συμφωνία αποτελεί συμφωνία κατά την έννοια του Άρθρου IV, παράγραφος 4, της Σύμβασης.

5. Τα παραρτήματα της παρούσας Συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της, και οποιαδήποτε αναφορά στη Συμφωνία περιλαμβάνει μια αναφορά στα παραρτήματά της.

Άρθρο II Σκοπός και μέτρα διατήρησης

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη λαμβάνουν συντονισμένα μέτρα για την επίτευξη και τη διατήρηση ενός ευνοϊκού καθεστώτος διατήρησης για τα κητώδη. Για τον σκοπό αυτό, τα Συμβαλλόμενα Μέρη απαγορεύουν και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξάλειψη, όπου αυτό δεν έχει ήδη γίνει, οποιαδήποτε σκόπιμης σύλληψης κητωδών και συνεργάζονται για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός δικτύου ειδικά προστατευόμενων περιοχών για τη διατήρηση των κητωδών.

2. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να χορηγεί εξαίρεση από την απαγόρευση που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, μόνο σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, όπως προβλέπεται στο Παράρτημα 2, παράγραφος 6, ή, αφού λάβει τη γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής, με σκοπό τη μη θανατηφόρο επιτόπια έρευνα που αποσκοπεί στη διατήρηση ενός ευνοϊκού καθεστώτος προστασίας για τα κητώδη. Το ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Μέρος ενημερώνει αμέσως το Προεδρείο και την Επιστημονική Επιτροπή, μέσω της Γραμματείας της Συμφωνίας, για κάθε τέτοια εξαίρεση που έχει χορηγηθεί. Η Γραμματεία της Συμφωνίας ενημερώνει όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη για την εξαίρεση, χωρίς καθυστέρηση, με το πλέον πρόσφορο μέσο.

3. Επιπλέον, τα Συμβαλλόμενα Μέρη εφαρμόζουν, εντός των ορίων της εθνικής κυριαρχίας και/ή της δικαιοδοσίας τους και σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους, τα μέτρα διατήρησης, έρευνας και διαχείρισης που προβλέπονται στο Παράρτημα 2 της παρούσας Συμφωνίας, τα οποία άπτονται των ακόλουθων θεμάτων:

- α) υιοθέτηση και εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας,
- β) αξιολόγηση και διαχείριση των αλληλεπιδράσεων ανθρώπων-κητωδών,
- γ) προστασία των οικοτόπων,
- δ) έρευνα και παρακολούθηση,
- ε) οικοδόμηση δυναμικού, συλλογή και διάδοση πληροφοριών, κατάρτιση και εκπαίδευση, και
- στ) ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Μέτρα που αφορούν στις αλιευτικές δραστηριότητες εφαρμόζονται σε όλα τα ύδατα υπό την εθνική κυριαρχία και/ή τη δικαιοδοσία τους και εκτός των υδάτων αυτών, σε σχέση με οποιοδήποτε πλοίο υπό τη σημαία τους ή νηολογημένο στην επικράτειά τους.

4. Κατά την εφαρμογή των μέτρων που περιγράφονται ανωτέρω, τα Συμβαλλόμενα Μέρη

εφαρμόζουν την αρχή της προφύλαξης.

Άρθρο III
Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών

- I. Η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών αποτελεί το όργανο λήψης αποφάσεων της παρούσας Συμφωνίας.
2. Ο Θεματοφύλακας συγκαλεί, σε συνεννόηση με τη Γραμματεία της Συνθήκης, μια συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών της παρούσας Συμφωνίας, το αργότερο ένα έτος από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της. Στη συνέχεια, η Γραμματεία της Συμφωνίας συγκαλεί, σε συνεννόηση με τη Γραμματεία της Σύμβασης, τακτικές συνεδριάσεις της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, κατά διαστήματα όχι μεγαλύτερα των τριών ετών, εκτός εάν η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών αποφασίσει διαφορετικά.
3. Η Γραμματεία της Συμφωνίας συγκαλεί έκτακτη συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών μετά από γραπτό αίτημα τουλάχιστον των δύο τρίτων των Συμβαλλόμενων Μερών.
4. Τα Ηνωμένα Έθνη, οι Εξειδικευμένες Υπηρεσίες τους, ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, οποιοδήποτε Κράτος μη Συμβαλλόμενο Μέρος της παρούσας Συμφωνίας, οι γραμματείες άλλων παγκόσμιων και περιφερειακών συμβάσεων ή συμφωνιών που αφορούν, μεταξύ άλλων, τη διατήρηση των κητωδών, και οι περιφερειακοί ή υποπεριφερειακοί οργανισμοί διαχείρισης της αλιείας, με αρμοδιότητα στα είδη που κατοικούν, προσωρινά ή μόνιμα, στην περιοχή ισχύος της Συμφωνίας, μπορούν να εκπροσωπούνται από παρατηρητές στις συνεδριάσεις της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών. Οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία ή φορέας που διαθέτει τεχνογνωσία στον τομέα της διατήρησης των κητωδών μπορεί να εκπροσωπηθεί στις συνεδριάσεις της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών μέσω παρατηρητών, εκτός εάν τουλάχιστον το ένα τρίτο των Συμβαλλόμενων Μερών διατυπώσει αντιρρήσεις. Όταν ένας παρατηρητής γίνει δεκτός σε μια συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, εξακολουθεί να δικαιούται να συμμετάσχει σε μελλοντικές συνεδριάσεις, εκτός εάν ένα τρίτο των Συμβαλλόμενων Μερών διατυπώσει αντιρρήσεις, τουλάχιστον τριάντα ημέρες πριν την έναρξη της συνεδρίασης.
5. Μόνο τα Συμβαλλόμενα Μέρη έχουν δικαίωμα ψήφου. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος έχει μία ψήφο. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης που είναι Συμβαλλόμενα Μέρη της παρούσας Συμφωνίας ασκούν, σε θέματα της αρμοδιότητάς τους, το δικαίωμα ψήφου τους με έναν αριθμό ψήφων ίσο με τον αριθμό των Κρατών-Μελών τους που είναι Συμβαλλόμενα Μέρη της Συμφωνίας. Ένας περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ολοκλήρωσης δεν ασκεί το δικαίωμα ψήφου του εάν τα Κράτη-μέλη του ασκήσουν το δικό τους και αντίστροφα.
6. Όλες οι αποφάσεις της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών υιοθετούνται με ομοφωνία, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο Άρθρο X της παρούσας Συμφωνίας. Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν μπορεί να επιτευχθεί συναίνεση, σε σχέση με τα θέματα που καλύπτονται από τα παραρτήματα της Συμφωνίας, η απόφαση μπορεί να υιοθετηθεί με πλειοψηφία των δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων Συμβαλλόμενων Μερών. Σε περίπτωση ψηφοφορίας, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί, εντός εκατόν πενήντα ημερών, να ενημερώσει γραπτώς τον Θεματοφύλακα για την πρόθεσή του να μην εφαρμόσει την εν λόγω απόφαση.
7. Κατά την πρώτη συνεδρίαση της, η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών:

- α) υιοθετεί τον εσωτερικό κανονισμό της,
- β) συγκροτεί μια Γραμματεία της Συμφωνίας, για την άσκηση των γραμματειακών λειτουργιών που παρατίθενται στο Άρθρο IV της παρούσας Συμφωνίας,
- γ) ορίζει, σε κάθε Υποπεριφέρεια, στο πλαίσιο ενός υφιστάμενου θεσμικού οργάνου, μια Συντονιστική Μονάδα για τη διευκόλυνση της εφαρμογής των μέτρων που προβλέπονται στο Παράρτημα 2 της παρούσας Συμφωνίας,
- δ) εκλέγει ένα Προεδρείο, όπως προβλέπεται στο Άρθρο VI,
- ε) συγκροτεί μια Επιστημονική Επιτροπή, όπως προβλέπεται στο Άρθρο VII, και
- στ) αποφασίζει για τη μορφή και το περιεχόμενο των εκθέσεων του Συμβαλλόμενου Μέρους, σχετικά με την εφαρμογή της Συμφωνίας, όπως προβλέπεται στο Άρθρο VIII.

8. Σε κάθε τακτική συνεδρίαση, η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών:

- α) επανεξετάζει τις επιστημονικές αξιολογήσεις του καθεστώτος διατήρησης των κητωδών της περιοχής εφαρμογής της Συμφωνίας και των οικοτόπων που είναι σημαντικοί για την επιβίωσή τους, καθώς και τους παράγοντες που μπορούν να τους επηρεάσουν δυσμενώς,
- β) επανεξετάζει την πρόσδοτο που έχει επιτευχθεί και τις ενδεχόμενες δυσκολίες που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, με βάση τις εκθέσεις των Συμβαλλόμενων Μερών και της Γραμματείας της Συμφωνίας,
- γ) απευθύνει συστάσεις προς τα Συμβαλλόμενα Μέρη, όπως αυτή κρίνει αναγκαίο ή σκόπιμο, και υιοθετεί συγκεκριμένες δράσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της παρούσας Συμφωνίας,
- δ) εξετάζει και αποφασίζει επί τυχόν προτάσεων τροποποίησης, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, της παρούσας Συμφωνίας,
- ε) εγκρίνει τον προϋπολογισμό για την επόμενη οικονομική περίοδο και αποφασίζει για οποιαδήποτε θέματα σχετίζονται με τις οικονομικές ρυθμίσεις της παρούσας Συμφωνίας,
- στ) επανεξετάζει τις ρυθμίσεις για τη Γραμματεία της Συμφωνίας, τις Συντονιστικές Μονάδες και την Επιστημονική Επιτροπή,
- ζ) υιοθετεί έκθεση προς επικοινωνία με τα Συμβαλλόμενα Μέρη της παρούσας Συμφωνίας και με τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών της Συνθήκης,
- η) συμφωνεί σχετικά με τον προσωρινό χρόνο και τόπο της επόμενης συνάντησης, και
- θ) εξετάζει κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο IV **Γραμματεία της Συμφωνίας**

1. Με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης, συγκροτείται μια Γραμματεία της Συμφωνίας, εντός της Γραμματείας της Σύμβασης. Αν η Γραμματεία της Σύμβασης δεν είναι σε θέση, ανά πάσα στιγμή, να ασκεί τα καθήκοντα αυτά, η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών προβαίνει σε εναλλακτικές ρυθμίσεις.
2. Τα καθήκοντα της Γραμματείας της Συμφωνίας είναι:
  - α) να ρυθμίζει και να εξυπηρετεί τις συνεδριάσεις της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών,
  - β) να ενεργεί ως σύνδεσμος και να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών και των μη Συμβαλλόμενων Μερών - Κρατών της Ζώνης Εξάπλωσης, καθώς και των διεθνών και των εθνικών φορέων, των οποίων οι δραστηριότητες σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με τη διατήρηση των κητωδών στην περιοχή εφαρμογής της Συμφωνίας,
  - γ) να συνδράμει τα Συμβαλλόμενα Μέρη στην εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας,

- διασφαλίζοντας τη συνοχή μεταξύ των υποπεριφερειών και με μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με άλλες διεθνείς ισχύουσες επίσημες πράξεις,
- δ) να εκτελεί αποφάσεις που της διαβιβάζονται από τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών,
- ε) να εφιστά την προσοχή της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών σε κάθε ζήτημα που σχετίζεται με την παρούσα Συμφωνία.
- σ) να υποβάλλει σε κάθε τακτική συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, έκθεση σχετικά με το έργο της Γραμματείας της Συμφωνίας, των Συντονιστικών Μονάδων, του Προεδρείου, και της Επιστημονικής Επιτροπής και σχετικά με την εφαρμογή της Συμφωνίας, με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται από τα Συμβαλλόμενα Μέρη και από άλλες πηγές,
- ζ) να διαχειρίζεται τον προϋπολογισμό της παρούσας Συμφωνίας,
- η) να παρέχει πληροφορίες στο ευρύ κοινό σχετικά με την παρούσα Συμφωνία και τους σκοπούς της, και
- θ) να ασκεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα της ανατίθενται βάσει της παρούσας Συμφωνίας ή από τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών.
3. Η Γραμματεία της Συμφωνίας, σε συνεννόηση με την Επιστημονική Επιτροπή και τις Συντονιστικές Μονάδες, διευκολύνει την εκπόνηση κατευθυντήριων γραμμάν, οι οποίες καλύπτουν, μεταξύ άλλων:
- α) τη μείωση ή την εξάλειψη, στο μέτρο του δυνατού και για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας, των δυσμενών αλληλεπιδράσεων ανθρώπων-κητωδών,
- β) την προστασία των οικοτόπων και τις μεθόδους διαχείρισης των φυσικών πόρων που έχουν σχέση με τα κητώδη,
- γ) τα μέτρα έκτακτης ανάγκης, και
- δ) τις μεθόδους διάσωσης.

Άρθρο V
Συντονιστικές Μονάδες

1. Καθήκοντα των υποπεριφερειακών Συντονιστικών Μονάδων είναι:

- α) να διευκολύνουν την εφαρμογή, στις αντίστοιχες Υποπεριφέρειες, των δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο Παράρτημα 2 της παρούσας Συμφωνίας, σύμφωνα με τις οδηγίες της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών,
- β) να συλλέγουν και να αξιολογούν τις πληροφορίες, οι οποίες θα προωθούν τους στόχους και την εφαρμογή της Συμφωνίας και να προβλέπουν την κατάλληλη διάδοση των πληροφοριών αυτών, και
- γ) να εξυπηρετούν τις συνεδριάσεις της Επιστημονικής Επιτροπής και να προετοιμάζουν εκθέσεις για την επικοινωνία με τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών, μέσω της Γραμματείας της Συμφωνίας.
- Ο ορισμός των Συντονιστικών Μονάδων και τα καθήκοντά τους επανεξετάζονται, ανάλογα με την περίπτωση, σε κάθε συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών.
2. Κάθε Συντονιστική Μονάδα, σε συνεννόηση με την Επιστημονική Επιτροπή και τη Γραμματεία της Συμφωνίας, διευκολύνει την εκπόνηση μιας σειράς διεθνών αξιολογήσεων ή δημοσιεύσεων, οι οποίες επικαιροποιούνται τακτικά, συμπεριλαμβανόμενων:
- α) των εκθέσεων για την κατάσταση και τις τάσεις των πληθυσμών, καθώς και για τα κενά στην επιστημονική γνώση,

β) ενός υποπεριφερειακού καταλόγου των σημαντικών περιοχών για τα κητώδη, και
γ) ενός υποπεριφερειακού καταλόγου των εθνικών αρχών, των κέντρων έρευνας και
διάσωσης, των επιστημόνων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων που ασχολούνται με τα
κητώδη.

Άρθρο VI Το Προεδρείο

1. Η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών εκλέγει ένα Προεδρείο το οποίο αποτελείται από τον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, και θεσπίζει διαδικαστικούς κανόνες για το Προεδρείο, όπως αυτοί προτείνονται από τη Γραμματεία της Συμφωνίας. Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής καλείται να συμμετάσχει ως παρατηρητής στις συνεδριάσεις του Προεδρείου. Όποτε κρίνεται απαραίτητο, η Γραμματεία της Συμφωνίας παρέχει γραμματειακές υπηρεσίες.

2. Το Προεδρείο:

α) παρέχει γενική καθοδήγηση πολιτικής και λειτουργικές και οικονομικές κατευθύνσεις στη Γραμματεία της Συμφωνίας και στις Συντονιστικές Μονάδες σχετικά με την εφαρμογή και την προώθηση της Συμφωνίας,

β) διενεργεί, μεταξύ των συνεδριάσεων της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, όσες ενδιάμεσες δραστηριότητες κρίνονται αναγκαίες για λογαριασμό της ή της έχουν ανατεθεί από τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών, και

γ) εκπροσωπεί τα Συμβαλλόμενα Μέρη ενώπιον των Κυβερνήσεων της χώρας (ή των χωρών) υποδοχής, της Γραμματείας της Συμφωνίας και της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, του θεματοφύλακα και των λοιπών διεθνών οργανισμών, σε θέματα σχετικά με την παρούσα Συμφωνία και τη Γραμματεία της.

3. Μετά από αίτημα του Προέδρου του, το Προεδρείο συνεδριάζει τακτικά μία φορά ετησίως, μετά από πρόσκληση της Γραμματείας της Συμφωνίας, η οποία ενημερώνει όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη για την ημερομηνία, τον τόπο και την ημερήσια διάταξη αυτών των συνόδων.

4. Το Προεδρείο υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του σε κάθε συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, η οποία διανέμεται σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη, πριν τη Σύνοδο, από τη Γραμματεία της Συμφωνίας.

Άρθρο VII Επιστημονική Επιτροπή

1. Συγκροτείται μια Επιστημονική Επιτροπή, αποτελούμενη από πρόσωπα πιστοποιημένα ως εμπειρογνώμονες στην επιστήμη της προστασίας των κητωδών, ως συμβουλευτικό όργανο της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών. Η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών αναθέτει τα καθήκοντα της Επιστημονικής Επιτροπής σε έναν υφιστάμενο οργανισμό, στην περιοχή ισχύος της Συμφωνίας, ο οποίος διασφαλίζει μια γεωγραφικά ισορροπημένη εκπροσώπηση.

2. Οι σύνοδοι της Επιστημονικής Επιτροπής συγκαλούνται από τη Γραμματεία της Συμφωνίας, μετά από αίτημα της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών.

3. Η Επιστημονική Επιτροπή:

α) παρέχει συμβουλές στη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών, σε επιστημονικά και τεχνικά

θέματα που έχουν σημασία για την εφαρμογή της Συμφωνίας, καθώς και σε μεμονωμένα συμβαλλόμενα Μέρη μεταξύ των συνεδριάσεων, ανάλογα με την περίπτωση, μέσω της Συντονιστικής Μονάδας της εν λόγω Υποπεριφέρειας,

β) παρέχει συμβουλές σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές, όπως προβλέπεται στο Άρθρο IV, παράγραφος 3, αποτιμά τις αξιολογήσεις που καταρτίζονται σύμφωνα με το Παράρτημα 2 της παρούσας Συμφωνίας και διατυπώνει συστάσεις για τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών, σχετικά με την ανάπτυξη, το περιεχόμενο και την εφαρμογή τους,

γ) διεξάγει επιστημονικές αξιολογήσεις του καθεστώτος διατήρησης των πληθυσμών των κητωδών,

δ) παρέχει συμβουλές για την ανάπτυξη και τον συντονισμό των διεθνών προγραμμάτων έρευνας και παρακολούθησης, και απευθύνει συστάσεις προς τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών σχετικά με περαιτέρω έρευνες που πρέπει να πραγματοποιηθούν,

ε) διευκολύνει την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών και τεχνικών διατήρησης,

στ) προετοιμάζει, για κάθε συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, μια έκθεση των δραστηριοτήτων της, η οποία υποβάλλεται στη Γραμματεία της Συμφωνίας, τουλάχιστον εκατόν είκοσι ημέρες πριν τη συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών και διανέμεται πάραυτα από τη Γραμματεία της Συμφωνίας σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη,

ζ) παρέχει έγκαιρες συμβουλές σχετικά με τις εξαιρέσεις για τις οποίες έχει ενημερωθεί, σύμφωνα με το Άρθρο II, παράγραφος 2, και

η) ασκεί, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, άλλα καθήκοντα που της ανατίθενται από τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών.

4. Η Επιστημονική Επιτροπή, σε συνεργασία με το Προεδρείο και τις αντίστοιχες Συντονιστικές Μονάδες, μπορεί να συστήσει ομάδες εργασίας, όπως αυτό θα είναι αναγκαίο για την άσκηση ειδικών καθηκόντων. Η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών συμφωνεί για τη διάθεση ενός συγκεκριμένου κονδυλίου του προϋπολογισμού για τον σκοπό αυτό.

Άρθρο VIII **Επικοινωνία και υποβολή εκθέσεων**

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος:

- α) υποδεικνύει έναν αρμόδιο επικοινωνίας για την παρούσα Συμφωνία, και κοινοποιεί αμελλητί, το όνομα, τη διεύθυνση και τους αριθμούς τηλεφώνου του αρμόδιου επικοινωνίας στη Γραμματεία της Συμφωνίας, για άμεση διανομή στα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Μέρη και στις Συντονιστικές Μονάδες, και
- β) προετοιμάζει για κάθε τακτική συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών, αρχής γενομένης από τη δεύτερη συνεδρίαση, μια έκθεση για την εφαρμογή της Συμφωνίας, με ιδιαίτερη αναφορά στα μέτρα διατήρησης και την επιστημονική έρευνα και παρακολούθηση που έχει αναλάβει. Η μορφή των εν λόγω εκθέσεων καθορίζεται από την πρώτη συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών και επανεξετάζεται, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο, σε κάθε επακόλουθη συνεδρίαση. Κάθε έκθεση υποβάλλεται στη Γραμματεία της Συμφωνίας τουλάχιστον εκατόν είκοσι ημέρες πριν την έναρξη της συνεδρίασης της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών για την οποία έχει καταρτιστεί, ενώ αντίγραφα διαβιβάζονται πάραυτα και στα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Μέρη, από τη Γραμματεία της Συμφωνίας.

Άρθρο IX

Οικονομικές ρυθμίσεις

1. Η κλίμακα συνεισφορών στον προϋπολογισμό της παρούσας Συμφωνίας καθορίζεται από τη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών, στην πρώτη της συνεδρίαση. Κανένας οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης δεν υποχρεούται να συνεισφέρει περισσότερο από 2,5 τοις εκατό των διοικητικών δαπανών.
2. Οι αποφάσεις σχετικά με τον προϋπολογισμό και οι τυχόν αλλαγές στην κλίμακα συνεισφορών που ενδεχομένως κρίνονται αναγκαίες, εγκρίνονται από τη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών με ομοφωνία.
3. Η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών μπορεί να συστήσει ένα συμπληρωματικό ταμείο διατήρησης, από εθελοντικές συνεισφορές των Συμβαλλόμενων Μερών ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή, προκειμένου να αυξήσει τα διαθέσιμα κεφάλαια για την παρακολούθηση, την έρευνα, την εκπαίδευση και τα έργα που σχετίζονται με τη διατήρηση των κητωδών.
4. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη ενθαρρύνονται, επίσης, να παρέχουν τεχνική και οικονομική υποστήριξη, σε διμερή ή πολυμερή βάση, προκειμένου να συνδράμουν τα Κράτη της Ζώνης Εξάπλωσης που είναι αναπτυσσόμενες χώρες ή χώρες με οικονομίες σε μετάβαση, για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας.
5. Η Γραμματεία της Συμφωνίας προβαίνει τακτικά σε αξιολόγηση των πιθανών μηχανισμών για την παροχή πρόσθετων πόρων, συμπεριλαμβανόμενων και των κεφαλαίων και της τεχνικής συνδρομής, για την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, και υποβάλλει εκθέσεις για τα ευρήματά της στη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών.

Άρθρο X

Τροποποίηση της Συμφωνίας

1. Η παρούσα Συμφωνία μπορεί να τροποποιηθεί σε οποιαδήποτε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλόμενων Μερών.
2. Προτάσεις για τροποποιήσεις της Συμφωνίας μπορούν να υποβληθούν από οποιοδήποτε από τα Συμβαλλόμενα Μέρη. Το κείμενο κάθε προτεινόμενης τροποποίησης και οι λόγοι γι' αυτή κοινοποιούνται στη Γραμματεία της Συμφωνίας τουλάχιστον εκατόν πενήντα ημέρες πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Η Γραμματεία της Συμφωνίας διαβιβάζει, πάραυτα, αντίγραφα στα Συμβαλλόμενα Μέρη. Τυχόν σχόλια σχετικά με το κείμενο, από τα Συμβαλλόμενα Μέρη, κοινοποιούνται στη Γραμματεία της Συμφωνίας τουλάχιστον εξήντα ημέρες πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Η Γραμματεία κοινοποιεί στα Μέρη, το συντομότερο δυνατό μετά την τελευταία ημέρα υποβολής σχολίων, όλα τα σχόλια που υποβλήθηκαν έως εκείνη την ημέρα.
3. Οποιοδήποτε πρόσθετο παράρτημα ή οποιαδήποτε τροποποίηση της Συμφωνίας, εκτός από την τροποποίηση των παραρτημάτων της, υιοθετείται με πλειοψηφία δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων Συμβαλλόμενων Μερών και τίθεται σε ισχύ για τα Μέρη που τα έχουν αποδεχθεί την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατά την οποία τα δύο τρίτα των Συμβαλλόμενων Μερών της Συμφωνίας, κατά την ημερομηνία της έγκρισης του πρόσθετου παραρτήματος ή της τροπολογίας, έχουν καταθέσει τις επίσημες πράξεις αποδοχής στον Θεματοφύλακα. Για κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος που καταθέτει πράξη αποδοχής μετά την ημερομηνία κατά την οποία τα δύο τρίτα των Συμβαλλόμενων Μερών έχουν καταθέσει τις

επίσημες πράξεις αποδοχής τους, το πρόσθετο παράρτημα ή η τροποποίηση τίθενται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατά την οποία κατέθεσε την πράξη αποδοχής.

4. Κάθε τροποποίηση παραρτήματος της Συμφωνίας υιοθετείται με πλειοψηφία δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων Συμβαλλόμενων Μερών και τίθεται σε ισχύ για όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη κατά την εκατοστή πεντηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία έγκρισής της από τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών, εκτός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη που έχουν διατυπώσει επιφυλάξεις, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος Άρθρου.

5. Κατά την περίοδο των εκατό πενήντα ημερών που προβλέπεται από την παράγραφο 4 του παρόντος Άρθρου, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί, με γραπτή κοινοποίηση προς τον Θεματοφύλακα, να διατυπώσει επιφυλάξεις σχετικά με μία τροπολογία ενός παραρτήματος της Συμφωνίας. Οι εν λόγω επιφυλάξεις μπορούν να ανακληθούν, με γραπτή κοινοποίηση προς τον Θεματοφύλακα και, κατόπιν αυτού, η τροποποίηση τίθεται σε ισχύ για το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος κατά την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία ανάκλησης των επιφυλάξεων.

Άρθρο XI

Επίπτωση της παρούσας Συμφωνίας στη νομοθεσία και τις διεθνείς συμβάσεις

- Οι διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας δεν θίγουν το δικαίωμα οποιουδήποτε Συμβαλλόμενου Μέρους να διατηρεί ή να θεσπίζει αυστηρότερα μέτρα για τη διατήρηση των κητωδών και των οικοτόπων τους, ούτε τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις οποιουδήποτε Συμβαλλόμενου Μέρους που απορρέουν από ένα υφιστάμενο σύμφωνο, συνθήκη ή συμφωνία των οποίων είναι συμβαλλόμενο μέρος, εκτός εάν η άσκηση αυτών των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων θέτει σε κίνδυνο το καθεστώς διατήρησης των κητωδών.
- Τα Συμβαλλόμενα Μέρη εφαρμόζουν την παρούσα Συμφωνία σε συνέπεια με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το δίκαιο της θάλασσας.

Άρθρο XII

Επίλυση διαφορών

- Οποιαδήποτε διαφορά προκύπτει μεταξύ δύο ή περισσοτέρων Συμβαλλόμενων Μερών, σε σχέση με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας, αποτελεί αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών που εμπλέκονται στη διαφορά ή σε διαμεσολάβηση ή σε συμβιβασμό από τρίτους, εάν αυτό είναι αποδεκτό από τα ενδιαφερόμενα Συμβαλλόμενα Μέρη.
- Αν η διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος Άρθρου, τα Συμβαλλόμενα Μέρη μπορούν, με αμοιβαία συνάνεση, να υποβάλλουν τη διαφορά σε διαιτησία ή δικαστική διευθέτηση. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη που υποβάλλουν τη διαφορά δεσμεύονται από τη διαιτητική ή τη δικαστική απόφαση.

Άρθρο XIII

Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση

- Η παρούσα Συμφωνία είναι ανοικτή προς υπογραφή από οποιοδήποτε Κράτος της Ζώνης Εξάπλωσης, είτε οι περιοχές που υπόκεινται στη δικαιοδοσία του βρίσκονται εντός της

περιοχής ισχύος της Συμφωνίας είτε όχι, ή από οποιονδήποτε οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, τουλάχιστον ένα μέλος του οποίου είναι Κράτος της Ζώνης Εξάπλωσης, μέσω:

- α) της υπογραφής χωρίς επιφύλαξη, όσον αφορά στην επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση,
  - β) της υπογραφής με επιφύλαξη όσον αφορά στην επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση, ακολουθούμενες από επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση.
2. Η παρούσα Συμφωνία παραμένει ανοικτή προς υπογραφή στο Μονακό, μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.
3. Η παρούσα Συμφωνία είναι ανοικτή για προσχώρηση από οποιοδήποτε Κράτος της Ζώνης Εξάπλωσης ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ανωτέρω, κατά και μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συμφωνίας.
4. Οι πράξεις επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης κατατίθενται στον Θεματοφύλακα.

Άρθρο XIV Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ κατά την πρώτη ημέρα του τρίτου μήνα που έπεται της ημερομηνίας κατά την οποία τουλάχιστον επτά παράκτια Κράτη της Ζώνης Εξάπλωσης της περιοχής ισχύος της Συμφωνίας ή οργανισμοί περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, περιλαμβανόμενων τουλάχιστον δύο από την Υποπεριφέρεια του Εύξεινου Πόντου και τουλάχιστον πέντε από την Υποπεριφέρεια της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, θα έχουν υπογράψει, χωρίς επιφύλαξη, αναφορικά με την επικύρωση, την αποδοχή ή την έγκριση, ή καταθέσει τις πράξεις επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισής τους, σύμφωνα με το Άρθρο XIII της παρούσας Συμφωνίας.
2. Για κάθε Κράτος της Ζώνης Εξάπλωσης ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, που:
- α) υπέγραψε χωρίς επιφύλαξη, αναφορικά με την επικύρωση, την αποδοχή, ή την έγκριση,
  - β) επικύρωσε, αποδέχθηκε ή ενέκρινε, ή
  - γ) προσχώρησε
- στην παρούσα Συμφωνία μετά την ημερομηνία κατά την οποία ο αριθμός των Κρατών της Ζώνης Εξάπλωσης και των οργανισμών περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος την έχουν υπογράψει χωρίς επιφυλάξεις ή την έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει, η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ κατά την πρώτη ημέρα του τρίτου μήνα που έπεται της χωρίς επιφυλάξεις υπογραφής ή κατάθεσης, από το εν λόγω Κράτος ή οργανισμό, της δικής του πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

Άρθρο XV Επιφυλάξεις

Οι διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας δεν υπόκεινται σε γενικές επιφυλάξεις. Ωστόσο, μια συγκεκριμένη επιφύλαξη μπορεί να διατυπωθεί από οποιοδήποτε Κράτος, σε σχέση με ένα ειδικά οριοθετημένο τμήμα των εσωτερικών του υδάτων, κατά την υπογραφή χωρίς επιφυλάξεις, όσον αφορά στην επικύρωση, την αποδοχή ή την έγκριση ή, κατά περίπτωση,

κατά την κατάθεση της πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης. Η επιφύλαξη αυτή μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή, από το Κράτος που τη διατύπωσε, με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Θεματοφύλακα. Το εν λόγω Κράτος δεν δεσμεύεται από την εφαρμογή της Συμφωνίας στα ύδατα που αποτελούν το αντικείμενο της επιφύλαξης, έως τριάντα ημέρες μετά την ημερομηνία κατά την οποία έχει ανακληθεί η επιφύλαξη.

Άρθρο XVI
Καταγγελία

Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Συμφωνία ανά πάσα στιγμή, με γραπτή κοινοποίηση προς τον Θεματοφύλακα. Η καταγγελία τίθεται σε ισχύ διώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία ο Θεματοφύλακας παρέλαβε την κοινοποίηση.

Άρθρο XVII
Θεματοφύλακας

1. Τα πρωτότυπα της παρούσας Συμφωνίας στην αραβική, αγγλική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσες, κείμενα όντας εξίσου αυθεντικά, κατατίθενται στην Κυβέρνηση του Πριγκιπάτου του Μονακό, η οποία αποτελεί τον Θεματοφύλακα. Ο Θεματοφύλακας διαβιβάζει επικυρωμένα αντίγραφα της Συμφωνίας σε όλα τα Κράτη και τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που αναφέρονται στο Άρθρο XIII, παράγραφος 1, της παρούσας Συμφωνίας, καθώς και στη Γραμματεία της Συμφωνίας αφού αυτή συγκροτηθεί.
2. Μόλις η παρούσα Συμφωνία τεθεί σε ισχύ, ένα επικυρωμένο αντίγραφό της διαβιβάζεται από τον Θεματοφύλακα στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών, για καταχώριση και δημοσίευση, σύμφωνα με το Άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
3. Ο Θεματοφύλακας ενημερώνει όλα τα Κράτη και τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν υπογράψει ή προσχωρήσει στη Συμφωνία, καθώς και τη Γραμματεία της Συμφωνίας, για:
  - α) οποιαδήποτε υπογραφή,
  - β) οποιαδήποτε κατάθεση πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης,
  - γ) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας και των τυχόν πρόσθετων παραρτημάτων της, καθώς και για οποιαδήποτε τροποποίηση της Συμφωνίας ή των παραρτημάτων της,
  - δ) οποιαδήποτε επιφύλαξη, όσον αφορά σε ένα πρόσθετο παράρτημα ή την τροποποίηση ενός παραρτήματος,
  - ε) οποιαδήποτε κοινοποίηση ή ανάκληση επιφύλαξης, και
  - στ) οποιαδήποτε κοινοποίηση καταγγελίας της παρούσας Συμφωνίας.
- Ο Θεματοφύλακας διαβιβάζει σε όλα τα Κράτη και τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν υπογράψει ή προσχωρήσει στην παρούσα Συμφωνία, καθώς και στη Γραμματεία της Συμφωνίας, το κείμενο οποιαδήποτε επιφύλαξης, τυχόν πρόσθετων παραρτημάτων, καθώς και οποιασδήποτε τροποποίησης της Συμφωνίας ή των παραρτημάτων της.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφοντες, όντας νόμιμα εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό,

υπέγραψαν την παρούσα Συμφωνία.
Έγινε στο Μονακό, στις είκοσι τέσσερις Νοεμβρίου 1996.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΗΤΩΔΩΝ ΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΙΣΧΥΕΙ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΦΩΚΑΙΝΙΔΕΣ	
Phocoena phocoena	Φώκαινα
ΔΕΛΦΙΝΙΔΕΣ	
Tursiops truncatus	Ρινοδέλφινο
Delphinus delphis	Δελφίνι

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΗΤΩΔΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΙΣΧΥΕΙ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΦΩΚΑΙΝΙΔΕΣ	
Phocoena phocoena	Φώκαινα
ΔΕΛΦΙΝΙΔΕΣ	
Steno bredanensis	Στενόρυγχο δελφίνι
Grampus griseus	Σταχτοδέλφινο
Tursiops truncates	Ρινοδέλφινο
Stenella coeruleoalba	Ζωνοδέλφινο
Delphinus delphis	Δελφίνι
Pseudorca crassidens	Ψευδόρκα
Orcinus orca	Ορκα
Globicephala melas	Μαυροδέλφινο
ΖΙΦΙΙΔΕΣ	
Mesoplodon densirostris	Πυκνόρυγχος μεσοπλόδοντας
Ziphius cavirostris	Ζιφιός
ΦΥΣΗΤΗΡΕΣ	
Physeter macrocephalus	Φυσητήρας
KOGLIDAE	
Kogia simus	Νάνος φυσητήρας
ΦΑΛΑΙΝΙΔΕΣ	
Eubalaena glacialis	Φάλαινα η Βισκαική
ΦΑΛΑΙΝΟΠΤΕΡΙΔΕΣ	
Balaenoptera acutorostrata	Ρυγχοφάλαινα
Balaenoptera borealis	Βορειοφάλαινα
Balaenoptera physalus	Πτεροφάλαινα
Megaptera Novaeangliae	Μεγάπτερη φάλαινα

Η παρούσα Συμφωνία εφαρμόζεται, επίσης, σε οποιαδήποτε άλλα κητώδη που δεν έχουν ήδη καταχωρισθεί στο παράρτημα αυτό, αλλά τα οποία μπορεί να συχνάζουν στην περιοχή εφαρμογής της Συμφωνίας, τυχαία ή περιστασιακά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση, στον μέγιστο βαθμό των οικονομικών, τεχνικών και επιστημονικών δυνατοτήτων τους, να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα για τη διατήρηση των κητωδών, δίνοντας προτεραιότητα στη διατήρηση εκείνων των ειδών ή πληθυσμών που προσδιορίζονται από την Επιστημονική Επιτροπή ως έχοντα το λιγότερο ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης και στη διενέργεια ερευνών σε περιοχές ή για είδη για τα οποία υπάρχει έλλειψη δεδομένων.

1. Υιοθέτηση και ενίσχυση της εθνικής νομοθεσίας

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη της παρούσας Συμφωνίας υιοθετούν τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά ή διοικητικά μέτρα για την πλήρη προστασία των κητωδών, σε ύδατα υπό την εθνική κυριαρχία και/ή τη δικαιοδοσία τους και εκτός των υδάτων αυτών σε σχέση με κάθε πλοίο υπό τη σημαία τους ή νηολογημένο στην επικράτειά τους που εμπλέκεται σε δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν τη διατήρηση των κητωδών. Για τον σκοπό αυτό, τα Συμβαλλόμενα Μέρη:

- α) επεξεργάζονται και εφαρμόζουν μέτρα για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών συνεπειών της αλιείας στη διατήρηση των κητοειδών. Πιο συγκεκριμένα, κανένα σκάφος δεν επιτρέπεται να διατηρεί εντός του σκάφους του ή να χρησιμοποιεί παρασυρόμενα δίχτυα,
- β) θεσπίζουν ή τροποποιούν κανονισμούς με σκοπό την αποτροπή της απόρριψης ή της εγκατάλειψης των αλιευτικών εργαλείων στη θάλασσα, και απαιτούν την άμεση απελευθέρωση των κητωδών που αλιεύονται τυχαία σε αλιευτικά εργαλεία υπό συνθήκες που να διασφαλίζουν την επιβίωσή τους,
- γ) απαιτούν να διενεργούνται αξιολογήσεις των επιπτώσεων, προκειμένου αυτές να αποτελέσουν τη βάση είτε για την ανοχή είτε για την απαγόρευση της συνέχισης ή της μελλοντικής ανάπτυξης των δραστηριοτήτων που ενδέχεται να επηρεάζουν τα κητώδη ή τον οικότοπό τους στην περιοχή ισχύος της Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης και της αλιείας, των υπεράκτιων ερευνών και εκμεταλλεύσεων, των θαλάσσιων αθλημάτων, του τουρισμού και της παραπτήρησης των κητωδών, καθώς και τον καθορισμό των όρων υπό τους οποίους μπορούν να διεξάγονται οι δραστηριότητες αυτές,
- δ) ρυθμίζουν την απόρριψη στη θάλασσα και υιοθετούν, εντός του πλαισίου άλλων πρόσφορων νομικών πράξεων, αυστηρότερα πρότυπα για τους ρύπους που πιστεύεται ότι έχουν αρνητικές συνέπειες για τα κητώδη, και
- ε) προσπαθούν να ενισχύουν ή να δημιουργήσουν εθνικά θεσμικά όργανα, με σκοπό την προώθηση της εφαρμογής της Συμφωνίας.

2. Αξιολόγηση και διαχείριση των αλληλεπιδράσεων ανθρώπων-κητωδών

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη, σε συνεργασία με αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, συλλέγουν και αναλύουν δεδομένα σχετικά με τις άμεσες και έμμεσες αλληλεπιδράσεις μεταξύ ανθρώπων και κητωδών, σε σχέση, μεταξύ άλλων, με την αλιεία, τις βιομηχανικές και τουριστικές δραστηριότητες, καθώς και με τη χερσαία και θαλάσσια ρύπανση. Όταν αυτό είναι απαραίτητο, τα Συμβαλλόμενα Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα αποκατάστασης και εκπονούν κατευθυντήριες γραμμές ή/και κώδικες δεοντολογίας για τη ρύθμιση ή τη διαχείριση των δραστηριοτήτων αυτών.

3. Προστασία των οικοτόπων

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη προσπαθούν να θεσπίσουν και να διαχειρίζονται περιοχές ειδικής

προστασίας για τα κητώδη, οι οποίες να αντιστοιχούν στις περιοχές που χρησιμεύουν ως οικότοποι των κητωδών και/ή οι οποίες παρέχουν σημαντικούς πόρους για την τροφή τους. Τέτοιες περιοχές ειδικής προστασίας θεσπίζονται στο πλαίσιο των Περιφερειακών Συμβάσεων για τις Θάλασσες (Συμβάσεις OSPAR, Βαρκελώνης και Βουκουρεστίου), ή στο πλαίσιο άλλων πρόσφορων νομικών πράξεων.

4. Έρευνα και παρακολούθηση

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν συντονισμένη, κοινή έρευνα για τα κητώδη και διευκολύνουν την ανάπτυξη νέων τεχνικών για την ενίσχυση της διατήρησής τους. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη ειδικότερα:

- α) παρακολουθούν το καθεστώς και τις τάσεις των ειδών που καλύπτονται από την παρούσα Συμφωνία, ιδίως εκείνων που βρίσκονται σε ελάχιστα γνωστές περιοχές, ή των ειδών για τα οποία υπάρχουν λίγα δεδομένα, προκειμένου να διευκολύνουν την εκπόνηση μέτρων διατήρησης,
- β) συνεργάζονται, προκειμένου να καθορίσουν τις διαδρομές μετανάστευσης, καθώς και τις περιοχές αναπαραγωγής και επιστισμού των ειδών που καλύπτονται από τη Συμφωνία, προκειμένου να καθορίζουν τις περιοχές όπου οι ανθρώπινες δραστηριότητες ενδέχεται να χρειαστεί να ρυθμιστούν συνεπεία αυτού,
- γ) αξιολογούν τις διατροφικές ανάγκες των ειδών που καλύπτονται από τη Συμφωνία και αναπροσαρμόζουν ανάλογα τους αλιευτικούς κανονισμούς και τις τεχνικές,
- δ) αναπτύσσουν προγράμματα συστηματικής έρευνας για νεκρά, προσαραγμένα, τραυματισμένα ή άρρωστα ζώα, προκειμένου να καθορίσουν τις κύριες αλληλεπιδράσεις με τις ανθρώπινες δραστηριότητες και να εντοπίσουν τις υφιστάμενες και τις εν δυνάμει απειλές, και
- ε) διευκολύνουν την ανάπτυξη παθητικών ακουστικών τεχνικών για την παρακολούθηση των πληθυσμών των κητώδων.

5. Οικοδόμηση δυναμικού, συλλογή και διάδοση πληροφοριών, κατάρτιση και εκπαίδευση

Λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες και τα στάδια ανάπτυξης των Κρατών της Ζώνης Εξάπλωσης, τα Συμβαλλόμενα Μέρη δίνουν προτεραιότητα στην οικοδόμηση δυναμικού, προκειμένου να αναπτύξουν την απαραίτητη εμπειρογνωμοσύνη για την εφαρμογή της Συμφωνίας. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συνεργάζονται για την ανάπτυξη κοινών εργαλείων για τη συλλογή και τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα κητώδη και τη διοργάνωση επιμορφωτικών σειρών μαθημάτων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Οι ενέργειες αυτές διεξάγονται συντονισμένα, τόσο σε υποπεριφερειακό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Συμφωνίας, με την υποστήριξη της Γραμματείας της Συμφωνίας, των Συντονιστικών Μονάδων και της Επιστημονικής Επιτροπής και διενεργούνται σε συνεργασία με τους αρμόδιους διεθνείς φορείς ή οργανισμούς. Τα αποτελέσματα καθίστανται διαθέσιμα σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη. Ειδικότερα, τα Συμβαλλόμενα Μέρη συνεργάζονται για:

- α) την ανάπτυξη συστημάτων για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις παρατηρήσεις, τις τυχαίες συλλήψεις, τις προσαράξεις, τις επιζωτίες και άλλα φαινόμενα που σχετίζονται με τα κητώδη,
- β) την κατάρτιση καταλόγων των εθνικών αρχών, των κέντρων έρευνας και διάσωσης, των επιστημόνων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων που ασχολούνται με τα κητώδη,
- γ) την κατάρτιση καταλόγου των υφιστάμενων προστατευόμενων ή διαχειριζόμενων περιοχών που θα μπορούσαν να αφελήσουν τη διατήρηση των κητωδών και των θαλάσσιων

- περιοχών δυνητικής σπουδαιότητας για τη διατήρηση των κητωδών,
- δ) την κατάρτιση ενός καταλόγου της εθνικής και της διεθνούς νομοθεσίας σχετικά με τα κητώδη,
- ε) τη δημιουργία, κατά περίπτωση, μίας υποπεριφερειακής ή περιφερειακής τράπεζας δεδομένων για την αποθήκευση των πληροφοριών που συλλέγονται δυνάμει των παραγράφων α) έως και δ) ανωτέρω,
- στ) την εκπόνηση ενός υποπεριφερειακού ή περιφερειακού ενημερωτικού δελτίου σχετικά με τις δραστηριότητες διατήρησης των κητωδών ή τη συμβολή σε μια υφιστάμενη δημοσίευση που θα εξυπηρετεί τον ίδιο σκοπό,
- ζ) την προετοιμασία οδηγών πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και προσδιορισμού, για διανομή στους χρήστες της θάλασσας,
- η) την εκπόνηση, με βάση τις περιφερειακές γνώσεις, μιας σύνθεσης κτηνιατρικών συστάσεων για τη διάσωση των κητωδών, και
- Θ) την ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης σχετικών με τις τεχνικές διατήρησης, ιδίως για τις τεχνικές παρατήρησης, απελευθέρωσης, μεταφοράς και πρώτων βοηθειών, καθώς και με την ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

6. Ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη, σε συνεργασία μεταξύ τους, και όποτε αυτό είναι εφικτό και αναγκαίο, αναπτύσσουν και εφαρμόζουν μέτρα έκτακτης ανάγκης για τα κητώδη που καλύπτονται από την παρούσα Συμφωνία, όταν ανακύπτουν εξαιρετικά δυσμενείς ή επικίνδυνες συνθήκες. Ειδικότερα, τα Συμβαλλόμενα Μέρη:

- α) καταρτίζουν, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς, σχέδια έκτακτης ανάγκης, τα οποία εφαρμόζονται σε περίπτωση απειλών για τα κητώδη στην περιοχή ισχύος της Συμφωνίας, όπως σημαντικά περιστατικά ρύπανσης, σημαντικές προσαράξεις ή επιζωτίες,
- β) αξιολογούν το δυναμικό που απαιτείται για επιχειρήσεις διάσωσης τραυματισμένων ή άρρωστων κητωδών, και
- γ) εκπονούν κώδικα συμπεριφοράς ο οποίος διέπει τη λειτουργία των κέντρων ή των εργαστηρίων που συμμετέχουν στο έργο αυτό.

Σε περίπτωση κατάστασης έκτακτης ανάγκης που απαιτεί τη λήψη άμεσων μέτρων προκειμένου να αποφευχθεί η επιδείνωση του καθεστώτος διατήρησης ενός ή περισσότερων πληθυσμών κητωδών, ένα Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να ζητήσει από τη σχετική Συντονιστική Μονάδα να ενημερώσει τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα Συμβαλλόμενα Μέρη, με σκοπό τη δημιουργία ενός μηχανισμού που θα παρέχει άμεση προστασία στον πληθυσμό που κρίθηκε ότι αντιμετωπίζει ιδιαίτερα σοβαρή απειλή.

**Τελική Πράξη
της Διαπραγματευτικής Συνόδου
για την υιοθέτηση
της Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και
της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού**

Μια διακυβερνητική σύνοδος πραγματοποιήθηκε στο Μονακό, από τις 19 έως τις 24 Νοεμβρίου 1996, με σκοπό τη διαπραγμάτευση και την υιοθέτηση μιας Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, μιας συμφωνίας σε εφαρμογή του Άρθρου IV, παράγραφος 4, της Σύμβασης για τη Διατήρηση των Αποδημητικών Ειδών Ήγριας Πανίδας.

Η Σύνοδος συγκλήθηκε από τη Γραμματεία της Σύμβασης για τη Διατήρηση των Μεταναστευτικών Ειδών Ήγριας Πανίδας, στο πλαίσιο του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP / CMS), υπό την ιδιότητά της ως Γραμματείας της Σύμβασης, σε συνεργασία με την Κυβέρνηση του Πριγκιπάτου του Μονακό και την Κυβέρνηση της Γαλλίας. Εκπροσωπήθηκαν τα ακόλουθα 17 Κράτη της Ζώνης Εξάπλωσης και ένας περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ολοκλήρωσης:

Αλβανία, Κροατία, Κύπρος, Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Γαλλία, Γεωργία, Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Μονακό, Μαρόκο, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ισπανία, Αραβική Δημοκρατία της Συρίας, Τυνησία, Τουρκία και Ουκρανία.

Τα ακόλουθα Κράτη της Ζώνης Εξάπλωσης συμμετείχαν στη Σύνοδο ως παρατηρητές:

Βουλγαρία, Αίγυπτος, Αραβική Δημοκρατία της Λιβύης, και Μάλτα.

Εκπρόσωποι των ακόλουθων διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων συμμετείχαν, επίσης, στη Σύνοδο ως παρατηρητές: Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα του Εύξεινου Πόντου, Διεθνής Επιτροπή για την Επιστημονική Διερεύνηση της Μεσογείου, Διεθνής Σύμβαση για τη Ρύθμιση της Φαλαινοθηρίας (Διεθνής Επιτροπή Φαλαινοθηρίας), Σύμβαση για τη Διατήρηση της Ήγριας Ζωής και του Φυσικού Περιβάλλοντος της Ευρώπης (Σύμβαση της Βέρνης), Περιφερειακό Κέντρο Δράσης για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές (RAC / SPA), Ενυδρείο της Γένοβας (Acquario di Genova), EuroNatur, Προστασία της Ευρώπης - Γαλλία (Europe Conservation France), Προστασία της Ευρώπης - Ιταλία (Europe Conservation Italy), Εταιρεία για τη Διάσωση των Δελφινών (Gesellschaft zur Rettung der Delphine), Διεθνές Θαλάσσιο Καταφύγιο στη Δυτική Μεσόγειο (RIMMO), Ένωση Θαλάσσιας Ορνιθοπανίδας Μεσογείου (MEDMARAVIS), Βασιλική Εταιρεία για την Πρόληψη της Κακομεταχείρισης των Ζώων (RSPCA), SOS Grand Bleu, Ερευνητικό Ινστιτούτο Τηθύων, Εταιρεία Προστασίας Φαλαινών και Δελφινών, Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF).

Η Σύνοδος εξέλεξε τον κ. Patrick van Klaveren (Μονακό) ως Πρόεδρο, και τους Δρα. Victor Karamushka (Ουκρανία) και κ. Mohamed Adel Hentati (Τυνησία) ως Αντιπροέδρους. Ο Γενικός Γραμματέας της Συνόδου ήταν ο κ. Douglas Hykle (UNEP / CMS Γραμματεία).

Η Σύνοδος συγκρότησε μια Επιτροπή Διαπιστευτηρίων με τα ακόλουθα μέλη:

- κα. Marie-Christine van Klaveren (Πρόεδρος, Μονακό)
- ΑΕ. Δρα. Εμμανουήλ Γούναρη (Ελλάδα)
- Καθ. Tullio Scovazzi (Ιταλία)
- κ Pamfil-Grigore Roman (Ρουμανία)

Η Σύνοδος υιοθέτησε ομόφωνα τη Συμφωνία για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, στις γλώσσες

αραβική, αγγλική, γαλλική και ρωσική, που επισυνάπτονται ως Παράρτημα στην παρούσα Τελική Πράξη.

Η Σύνοδος δέχθηκε με ικανοποίηση την προσφορά της Κυβέρνησης του Πριγκιπάτου του Μονακό να ενεργεί ως θεματοφύλακας της Συμφωνίας. Η Γραμματεία της Σύμβασης για τα αποδημητικά είδη και η Κυβέρνηση του Πριγκιπάτου του Μονακό δεσμεύτηκαν από κοινού να εξετάσουν τις δυνατότητες διασφάλισης των λειτουργιών μιας προσωρινής Γραμματείας, εν αναμονή της έναρξης ισχύος της Συμφωνίας και της δημιουργίας μιας μόνιμης Γραμματείας, σύμφωνα με το Άρθρο III, παράγραφος 7, της Συμφωνίας.

Η Σύνοδος έλαβε υπόψη τις διατάξεις του Ψηφίσματος 4.4, που υιοθετήθηκε από την τέταρτη σύνοδο της Διάσκεψης των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης για τη διατήρηση των μεταναστευτικών ειδών άγριας πανίδας (Ναιρόμπι, 1994) το οποίο, μεταξύ άλλων, αποφασίζει ότι τα Συμβαλλόμενα Μέρη ορισμένων Συμφωνιών που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο της Σύμβασης πρέπει να καλούνται να ενοποιούν τα γραμματειακά καθήκοντα σε μια μονάδα που θα συστεγάζεται με τη Γραμματεία της Συνθήκης, και ότι οι γραμματείες των επιμέρους Συμφωνιών πρέπει να χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από τα Συμβαλλόμενα Μέρη τους.

Η Σύνοδος εξέτασε ευνοϊκά την πρόταση της Διεθνούς Επιτροπής για την Επιστημονική Διερεύνηση της Μεσογείου να προσφέρει την ομάδα εμπειρογνωμόνων της για τα θαλάσσια θηλαστικά, προκειμένου αυτή να ασκήσει τα καθήκοντα της Επιστημονικής Επιτροπής που προβλέπεται από το Άρθρο VII της Συμφωνίας και ζήτησε από την προσωρινή Γραμματεία να λάβει τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να επεξεργαστεί την προσφορά αυτή, με την επιφύλαξη της επίσημης έγκρισης από τη Σύνοδο των Συμβαλλόμενων Μερών, στην πρώτη της συνεδρίαση.

Η Σύνοδος πρότεινε η προσωρινή Γραμματεία να προσεγγίσει αντίστοιχες διακυβερνητικές οργανώσεις στον Εύξεινο Πόντο και τη Μεσόγειο, με σκοπό να διευκολυνθεί ο εντοπισμός των υποπεριφερειακών Συντονιστικών Μονάδων που προβλέπονται βάσει του Άρθρου V της Συμφωνίας.

Η Σύνοδος εξέφρασε τις ευχαριστίες της προς την Κυβέρνηση του Πριγκιπάτου του Μονακό για τη φιλοξενία της συνόδου διαπραγματεύσεων, καθώς και προς την Κυβέρνηση της Γαλλίας, η οποία προσέφερε επιπλέον οικονομική ενίσχυση.

Έγινε στο Μονακό, στις είκοσι τέσσερις Νοεμβρίου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι, σε ένα μόνο αντίτυπο στην αραβική, αγγλική, γαλλική και ρωσική γλώσσες, όλα τα κείμενα οντας εξίσου αυθεντικά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ οι ακόλουθοι Αντιπρόσωποι υπέγραψαν την παρούσα Τελική Πράξη.

ΨΗΦΙΣΜΑ Α/4.1
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ACCOBAMS

Η Σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών της Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Περιοχής του Ατλαντικού (ACCOBAMS):

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πληθυσμοί των κητωδών που εντοπίζονται στο βόρειο τμήμα της Πορτογαλίας, στις θάλασσες της Γαλικίας και της Κανταβρίας σχετίζονται, όπως αποδεικνύεται από τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές μελέτες.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2008/56/EK η οποία θεσπίζει ένα πλαίσιο κοινοτικής δράσης στον τομέα της θαλάσσιας περιβαλλοντικής πολιτικής (Οδηγία Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική), καθώς και η Συνθήκη OSPAR για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, δημιουργούν την Υποπεριφέρεια του «Βισκαϊκού Κόλπου και της Ιβηρικής Ακτής», προκειμένου να υλοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πεδία εφαρμογής της Συμφωνίας ACCOBAMS και της Συμφωνίας για τη διατήρηση των μικρών κητωδών της Βαλτικής, του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, της Ιρλανδικής και της Βόρειας Θάλασσας (ASCOBANS) διαφέρουν ελαφρώς, με την πρώτη να συμπεριλαμβάνει όλα τα είδη των κητωδών, και την τελευταία να εστιάζει μόνο στα μικρά κητώδη.

Αναγνωρίζοντας ότι η εφαρμογή των προαναφερόμενων διεθνών επίσημων πράξεων, σε συνδυασμό με τη Συμφωνία ACCOBAMS, θα είναι συνεκτική.

Επιβεβαιώνοντας την προθυμία τους να βελτιώσουν τη συνεργασία τους με τα Συμβαλλόμενα Μέρη και τη Γραμματεία της ASCOBANS, προκειμένου να δημιουργηθούν συνέργειες σε θέματα και σε δραστηριότητες κοινού ενδιαφέροντος:

Αναγνωρίζοντας ότι η εφαρμογή των μέτρων διατήρησης και διαχείρισης, για όλους τους πληθυσμούς κητωδών, στα θαλάσσια ύδατα που υπάγονται στην εθνική κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία τόσο της Πορτογαλίας όσο και της Ισπανίας, θα επωφεληθεί από την ένταξη όλων των ειδών και των πληθυσμών σε μια μόνο Συμφωνία,

1. Αντικαθιστά τον τίτλο της Συμφωνίας με τον εξής: «Συμφωνία για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Περιοχής του Ατλαντικού».

2. Αντικαθιστά το Άρθρο 1 α) με το εξής:

«1. α) Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας, εφεξής αναφερόμενο ως η «περιοχή εφαρμογής της Συμφωνίας», απαρτίζεται από όλα τα θαλάσσια ύδατα του Εύξεινου Πόντου και της Μεσογείου και των κόλπων και των θαλασσών τους, και τα εσωτερικά ύδατα που συνδέονται ή διασυνδέουν αυτά τα θαλάσσια ύδατα, και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, δυτικά των Στενών του Γιβραλτάρ. Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας:

- ο Εύξεινος Πόντος οριοθετείται προς τα νοτιοδυτικά από τη γραμμή που ενώνει τα ακρωτήρια Kelaga και Dalyan (Τουρκία),
- η Μεσόγειος οριοθετείται ανατολικά από τα νότια όρια των Στενών των Δαρδανελίων, μεταξύ των φάρων του Mehmetcik και του Kumkale (Τουρκία) και δυτικά από τον μεσημβρινό που διέρχεται μέσω του φάρου του ακρωτηρίου Spartel, στην είσοδο των Στενών του

Γιβραλτάρ, και

- η παρακείμενη περιοχή του Ατλαντικού, στα δυτικά των Στενών του Γιβραλτάρ, οριοθετείται, ανατολικά από τον μεσημβρινό που διέρχεται μέσω του φάρου του ακρωτηρίου Spartel (Μαρόκο), δυτικά από γραμμή η οποία συνδέει τους φάρους της Καζαμπλάνκα (Μαρόκο) και το ακρωτήριο του Αγίου Βικεντίου (Πορτογαλία), μέχρις ότου η γραμμή αυτή φθάσει τον παράλληλο του γεωγραφικού πλάτους 36° βόρεια, στη συνέχεια από τον παράλληλο του γεωγραφικού πλάτους 36° βόρεια, μέχρις ότου φθάσει στο εξωτερικό όριο των θαλάσσιων υδάτων που καλύπτονται από την εθνική κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία της Πορτογαλίας, έπειτα από το εξωτερικό όριο των θαλάσσιων υδάτων που καλύπτονται από την εθνική κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία της Πορτογαλίας και της Ισπανίας, μέχρι τα χερσαία σύνορα μεταξύ της Ισπανίας και της Γαλλίας.

3. Αντικαθιστά το Άρθρο I, παράγραφος 3.ι) με το εξής:

«Ο όρος «Υποπεριφέρεια», ανάλογα με τα συγκεκριμένα συμφραζόμενα, σημαίνει είτε την περιοχή που περιλαμβάνει τα παράκτια Κράτη του Εύξεινου Πόντου είτε την περιοχή που περιλαμβάνει τα παράκτια Κράτη της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού. Κάθε αναφορά, στο κείμενο της Συμφωνίας, στα Κράτη μιας συγκεκριμένης Υποπεριφέρειας θεωρείται ότι σημαίνει τα Κράτη τα οποία έχουν οποιοδήποτε μέρος των χωρικών τους υδάτων εντός της εν λόγω Υποπεριφέρειας, καθώς και τα Κράτη, τα σκάφη με τη σημαία των οποίων εμπλέκονται σε δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν τη διατήρηση των κητωδών στην εν λόγω Υποπεριφέρεια.»

4. Αντικαθιστά το Άρθρο XIV (έναρξη ισχύος), παράγραφος 1, με το εξής:

«Η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του τρίτου μήνα που έπεται της ημερομηνίας κατά την οποία τουλάχιστον επτά παράκτια Κράτη της Ζώνης Εξάπλωσης της Συμφωνίας ή οργανισμοί περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον δύο από την Υποπεριφέρεια του Εύξεινου Πόντου και τουλάχιστον πέντε από την Υποπεριφέρεια της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, θα έχουν υπογράψει, χωρίς επιφυλάξεις αναφορικά με την επικύρωση, την αποδοχή ή την έγκριση, ή θα έχουν καταθέσει τις επίσημες πράξεις επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, σύμφωνα με το Άρθρο XIII της παρούσας Συμφωνίας»,

5. Αντικαθιστά την επικεφαλίδα του δεύτερου μέρους του Παραρτήματος 1 με την εξής:

«Ενδεικτικός κατάλογος των κητωδών της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού για τα οποία ισχύει η παρούσα Συμφωνία»,

6. Αντικαθιστά την παράγραφο 3 του Παραρτήματος 2 (Σχέδιο Διατήρησης) με τα εξής:

«3. Προστασία των οικοτόπων.

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα προσπαθήσουν να καθορίσουν και να διαχειρίζονται περιοχές ειδικής προστασίας για τα κητώδη, οι οποίες σχετίζονται με τις περιοχές που χρησιμεύουν ως οικότοποι των κητωδών και/ή οι οποίες παρέχουν σημαντικούς πόρους επιστισμού τους. Οι εν λόγω περιοχές ειδικής προστασίας καθορίζονται στο πλαίσιο των Συμβάσεων για τις Περιφερειακές θάλασσες (Συμβάσεις OSPAR, Βαρκελώνης και Βουκουρεστίου), ή στο πλαίσιο άλλων πρόσφορων επίσημων πράξεων».

**Άρθρο δεύτερο
Αρμόδια αρχή**

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι η αρμόδια αρχή για:

- α) την εφαρμογή της Συμφωνίας και,
- β) την εκπόνηση σχεδίων δράσης και προγραμμάτων για την προστασία και διατήρηση των κητωδών, σύμφωνα με το άρθρο II και το Παράρτημα 2 της κυρούμενης Συμφωνίας.

**Άρθρο τρίτο
Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή της Συμφωνίας.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών εγκρίνονται πρόσθετα Παραρτήματα και τροποποιήσεις στα Παραρτήματα που υιοθετούνται, σύμφωνα με το άρθρο X της Συμφωνίας.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής του άρθρου II και του Παραρτήματος 2 της κυρούμενης Συμφωνίας.

**Άρθρο τέταρτο
Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος και της Συμφωνίας που κυρώνεται αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και των τροποποιήσεων της Συμφωνίας από την πλήρωση των προϋποθέσεων των παρ. 3 και 4 του άρθρου X της Συμφωνίας.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 16 Ιανουαρίου 2023

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Εξωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Ναυτιλίας

και Νησιωτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης

και Τροφίμων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Τουρισμού

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 16 Ιανουαρίου 2023

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ